Զ. ՏԱՐԻ 1537 ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ 4381 ՄԵՀԵԿԱՆ 11 ՈՒՐԲԱԹ 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1889 (Ն. Տ.) 1 ՄԱՐՏ 1889 28 ՀԷՄԱՁԻՒ, ԱԽԲՐ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿԻԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

آره‌ولك درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خاننده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահկան արժողութ	160
» » Վեցամեայ » »	80
» » Եռամեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամեայ »	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է Խմբագրութեան ղրկուած ձեռագիր կամ գրութիւն եւ չտպուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Հեռագիրն երէկ ծանոյց թէ Պ. Փիկօթ, որ վկայութիւնը քանի օրէ ի վեր կը քննուէր Փառնէլեան Դատական Ցանձնաժողովին առջեւ, յայտարարած է թէ Պ. Փառնէլի, Պ. Էկանի և Պ. Օ'Քէլլիի այն հռչակաւոր դաւադրական նամակներն, որոց վրայ հիմնուելով Թուրքն կ'ամբաստանէր զՊ. Փառնէլ և Իռլանդայի խորհրդարանական կուսակցութիւնն իբրեւ Ֆենիքս Բարքի ոճրագործութեան (*) և ուրիշ ոճիրներու և դաւերու մեղսակից, այս նամակներ չեն։

Այս վկայութեան մեծ նշանակութիւնն ըմբռնելու համար պէտք է յիշել թէ Թուրքի դատական դործակալ Պ. Սոմն և լրագրոյն մուտակարար Պ. Մաքմոլա հաղարաւոր ոսկւոյ փոխարէն գնելով Պ. Փառնէլի յիշեալ նամակները, կրկնած էին Իռլանդայի հոդատարց պահպանողական դաշնակցութեան քարտուղար Պ. Հուսթրնի վկայութեան, և Պ. Հուսթրն ալ կրկնած էր Պ. Փիկօթի վկայութիւնն, որ յայնժամ կը հաստատէր թէ այս նամակներ իրօք Պ. Փառնէլի են։

Պ. Փիկօթի վկայութեամբ ապացուցուած է այժմ թէ այս մարդ երբեմն Ֆէնիան (իռլանդայի յեղափոխական) խմբագիր մ'էր։ Ո՛և է կերպիւ չէր կրնար ներկայացուցիչ կամ փոխանորդ համարուիլ այն անձանց որոյմէ ստացած լինել կը յայտարարէ այս նամակներ։ Թուրքի մէջ այս նամակաց հրատարակումէն մի քանի օր յառաջ, Պ. Փիկօթ նախկի մը դրած էր Տըպլինի կաթոլիկ Արքեպիսկոպոս Ուոլշ դերապայծառին, ծանուցանելով թէ Պ. Փառնէլի դէմ մեծ հարուած մը կը պատրաստուի. թէ ինք գիտէ թէ ստութեան և ճշմարտութեան ո՛րպէսի խառնուրդով լցուցած է ականն որ ի մեծոյ պիտի պայթի. թէ դիտալով Դեր. Ուոլշ իռլանդական ազգասիրական զգացմունքը, գործն իրեն կ'ինդրէ, և պատրաստ է ի դերեւ հանել այս հարուած, եթէ դրամ տուուի իրեն։ Դեր. Ուոլշ չուզեց այսպիսի ագեղ դործի մը միջամուխ լինել։ 1881ին Պ. Փիկօթ միանգամայն իռլանդական կուսակցութեան պետերուն առաջարկեր է դրամի փոխարէն իրենց յայտնել իրենց դէմ նիւթուած դաւ մը, և նոյն միջոցին Իռլանդայի նախարար Պ. Ֆոսթըրէ 1,500 ոսկի խնդրեր է հակաիռլանդական քաղաքականութիւնը պաշտպանելու համար իւր լրագրոյ մէջ։

Պ. Փառնէլի փաստաբան Սըր Զաբլդ Ռըսսէլ, հաստատելու համար թէ Թուրքի կողմէ Պ. Փառնէլի վերագրուած նամակներն իրօք Պ. Փիկօթի յերիւրանքներն են, բաղդատութեան դրաւ Պ. Փիկօթի ձեռագիրն և Պ. Փառնէլի ձեռագիրն հրատարակեալ նամակներուն ձեռագրոյն հետ, և բաց ասի, ցոյց տուաւ թէ հրատարակեալ նամակներուն մէջ ինչ ինչ ուղղագրական սխալներ կան, որք Պ. Փիկօթի սովորական գրուածոց մէջ ևս կ'երեւին միշտ։

Պ. Փիկօթ, Փառնէլեան Դատական Ցանձնաժողովոյն դումարման պահուն, ըսելով թէ Պ. Փառնէլի պաշտպանութեան համար ի վկայութիւն պիտի կոչուի, դաղանապէս դիմում կ'ընէ Թրքին լրագրոյ խմբագիր և Պ. Փառնէլի մտերիմ բարեկամ Պ. Լապուշերի և նորա դատական դործակալ Պ. Լուիսի մօտ, յայտարարելով թէ դրամական վարձատրութեան մը փոխարէն պատրաստ է յայտարարել թէ Թուրքի հրատարակած նամակները կեղծ և չինուած են։ Բայց չկրնալով համաձայնիլ, Պ. Փիկօթ բանակցութիւնները կը խզէ։ Միայն թէ այս բանակցութեանց միջոցին՝ անուշադրութեամբ ակամայ խոստովանութիւն մը կ'ընէ, զոր Պ. Լուիս ի դիր կ'առնու։

Պ. Փիկօթի հարցաքննութիւնը այս կէտին հասած էին անցեալ շաբթուն։ Այսչափն իսկ արդէն կը ցուցնէր թէ ապրիւրն որ վկայութեան հիմնուելով Թուրքն այնպիսի ահռելի մեղադրանամներ կ'ընէր իռլանդական ազգին բոլոր քաղաքական գործիչներուն ու ներկայացուցիչներուն և անոնց պետին՝ Պ. Փառնէլի դէմ՝ չատ աղուտ աղբիւր մ'էր, վարձկան մարդ մ'էր, որ՝ անգործ մնացած՝ ո'ր կողմէն աւելի կարենար դրամ կորզել՝ այն կողմի ծառայութեան մէջ կը դնէր իւր քաղաքական մեքենայիչի անանխանձելի տաղանդն։ Ո՞չ ապաքէն մեծապէս հաւանական էր որ այդպիսի մարդ մը խաղ մ'ալ Թուրքի դէմ խաղցած լինէր։

Այս հաւանականութիւն, երեկի հեռագրոյն համեմատ, արդէն ստուգութեան փոխուած է։ Թուրքի մէջ հրատարակեալ Փառնէլեան նամակներուն կեղծ և չինուած լինելն այնչափ անհերքելի կերպիւ ապացուցուած է որ նոյն իսկ պահպանողական լրագիրք պարտեալ կը նկատեն զԹուրքն։

* * *

Դատական Ցանձնաժողովոյն փետր. 22ի նստին մէջ Պ. Փիկօթի հարցաքննութիւնն արդէն Թուրքի դատն այնչափ տկարացուցած և Պ. Փառնէլի կողմն այնչափ օրացուցած էր որ երբ Պ. Փառնէլ և իւր տեղակալ Պ. Տէյվիթ Ատեանէն դուրս եկան, բազմութիւնը չերմապէս ծափահարեց զիրենք։ Իռլանդայի Ինքնօրինութեան կուսակից իռլանդացի, անգլիացի և սկովտացի Երեսփոխանք շատ հրճուեցան դործին յաջող երեւոյթէն։ Ինչպէս որ հիմա, Թուրքի պարտութեամբ, պահպանողական կառավարութեան վարկը կը կոտրի, և Իռլանդայի Ինքնօրինութեան դատը նոր փայլ մը կ'ընդունի, տարակոյս չկայ որ եթէ Թուրք յաղթական ելնէր, ո՛չ միայն իռլանդական կուսակցութիւնն, այլ և Պ. Կլատսթոն և իւր կուսակցութիւնը և ազատական քաղաքականութիւնը բուռն հարուած մը պիտի ընդունէին։

* * *

Լորտերու ժողովոյն մէջ, Ուղղթի վիճաբանութեան առթիւ, Լորտ Կրէնվիլ, արտաքին դործոց նախարար նախկին ազատական Վարչութեանց մէջ, յիշեցուց Աւստրիոյ դահաժառանգին մահն, արտայայտեց անդլիացի ժողովրդեան համակրանքն Աւստրիոյ Կայսեր համար։ Զարմանք յայտնեց որ Թագուհւոյն ձառը լռութիւն պահած է Սուէզի ջրանցքին պայմանագրոյն և Զանզիպարի դործերուն վրայ, որք այնչափ հետաքրքրութիւն կը շարժեն այժմ։ Կ'ընդունի Լորտ Կրանվիլ թէ անհնար էր մերժել Գերմանիոյ պէս բարեկամ Տէրութեան մը առաջարկներն, և պարզ հանդիսատես մնալ երբ խնդիր էր դերեւոյ տուրեւառին ընդդէմ։ Բայց կը յուսայ թէ Լորտ Սալիսպըրի աւելի կատարեալ բացատրութիւններ պիտի տայ Գերմանիոյ հետ կնքեալ կարդադրութեան վրայ։ Շնորհաւորեց երկիրն ու կառավարութիւնը փայլուն յաջողութեան համար որով պատերազմական եւ եդիպտական զորաց դործողութիւնը ի Սուաքին։ Բայց եդիպտական խնդրոյն կարդադրման ճամբուն մէջ կարեւոր քայլ մը չէ առնուած։ Լորտ Կրանվիլ կը յուսայ թէ Լորտ Սալիսպըրի համամիտ չէ պատերազմական նախարար Պ. Սթէնհոփի, որ անցեալ օր բանախօսութեամբ մը կը յայտարարէր թէ պարերաշ մը ծառայեցաւ։ Անդլիա ցամաքային Եւրոպոյ Տէրութեանց հետ սպառազինութեան մասին միջնման եկնելու չէ։ Լորտ Կրանվիլ ի վերջոյ քննադատեց Իռլանդայի կառավարման կերպը։

Լորտ Սալիսպըրի եւս Աւստրիոյ Կայսեր Կայսրուհւոյն և աւստրիացի ժողովրդեան վշտին մասնակցեցաւ՝ Ռուդոլֆ Իշխանի մահուան առթիւ։ Սուէզի պայմանագրոյն վերացումը չէր յիշուած Դահաճառին մէջ։ զի սոսրութիւն չէ։ Զանզիպարի դործոց վերաբերեալ, խորհրդարանին փակման առթիւ Դահաճառը տուած էր պէտք եղած ծանօթութիւնն։ Անկէ ի վեր նշանաւոր դէպք մը տեղի չունեցաւ այն կողմ։ Ծովային պաշարումն յաջողեցաւ, և մաս մը դերիներ մարտանաւերուն յանձնուեցան։ Արաբ դերեսարերը խիստ քիչ նաւեր համարձակեցան բանեցնել։ Անդլիա Զանզիպարի սուլթանին արտօնութիւն ձեռք բերաւ որպէս զի դերմանական եւ անդլիական նաւախմբերուն հրամայուք իւր վերահսկական իշխանութիւնն ի դործ դնեն Փէմբայի և Զանզիպարի ջուրց մէջ, դերեվաճառութեամբ զբաղեալ ամէն արաբական նաւերն այցելու և գրաւելու իրաւամբ։ Փէմպա արեւելեան Աֆրիկէի դերեւոյ ՀԾ հրապարակ մ'է։ Զեռք առնուած միջոցները ծանր արդելք մը պիտի լինին դերեվաճառութեան յառաջդիմութեան, բայց պայքարն երկարատեւ պիտի լինի և դժուարին։ Արաբք որք դերեվաճառութեամբ կ'ապրին՝ ահաբեկեալ են, և իրենց կրցածը պիտի ընեն դէմ դնելու համար դերեվաճառութեան խափանման։ Սամսայի դործոց վրայ Ուաշինկթընի ընդհատեալ Դեսպանախորհրդը պիտի շարունակուի։ Խնդրոյն դժուարութիւնը կը կայանայ յայամ որ Սամսայի բնիկ կառավարութիւնը չի կրնար կենալ առանց օդնութեան երեք օտար Տէրութեանց, որք հաւասար կարեւորութիւն ունին, և այս Տէրութիւնք չատ անդամ անհամաձայն են իրենց մէջ (Ամերիկա, Գերմանիա և Անդլիա)։ Սամսայի մասին Անդլիոյ միակ նպատակն է խաղաղութեան և առեւտրական յարաբերութեանց վերահաստատումն։ Ծիծաղելի է այն գաղափար թէ Անդլիա կը շահամոի Սամսայի մէկ մասը կամ ամբողջը գրաւել։

Լորտ Սալիսպըրի պաշտպանեց Իռլանդայի մասին կառավարութեան հետեւած քաղաքականութիւնն։

Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, Պ. Կլատսթոն, քննադատելով Դահաճառն, յոյս յայտնեց թէ երկրին պաշտպանութեան համար նոր ծախքեր առաջարկած պահուն, կառավարութիւնը չպիտի մտնայ «ինայողութիւն» բառին դայթակղութիւնը։

Պ. Սգէն, ի դիմաց Վարչութեան, յայտարարեց, թ մասին նոր ապառազինութեանց, թէ անդր կառավարութիւնն ո՛չ մէկ Տէրութեան դէմ թշնամական խորհուրդներէ չէ թելադրուած։ Առայժմ եւրոպեան ամէն Տէրութիւնք Անդլիոյ նկատմամբ բարեսիրական ընթացք մ'ունին։ Բայց պարտինք ապահովել մեր ծովեղերաց պաշտպանութիւնն։ Օտար Տէրութեանց զինուորական այժերուն յաւելման հանդէպ, մեր պարտքն է զգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ։

* * *

Երեսփ. ժողովոյ յաջորդ նստին մէջ, 22 փետրուար, Պ. Պրոդլը, Արմատական, քննադատեց մանաւանդ զինուորական պատրաստութեանց առաջարկութիւնն, որ կը ցուցնէ թէ միւս Տէրութեանց հետ սիրալիր յարաբերութիւնք վատնդեալ են։ Ֆրանսիա-գերմանական պատերազմէն ի վեր ցամաքային Եւրոպոյ մէջ աճեցուն սպառազինութեանց հետեւանքն եղաւ աւելցնել ժողովրդեան թշուառութիւնն, և այս զինեալ խաղաղութիւն գուցէ պատերազմէն աւելի աղետաբեր է։

Սըր Ճօն Կոլոբ, խորհրդական Հընդկաստանի նախարարութեան, կրկնեց Սըր Ճէյմս Ֆիցջիրալդի՝ արտաբերած գործոց խորհրդականին՝ այսարարութիւնը թէ Անդլիա, ի մասին արտաքին քաղաքականութեան, չէ կապուած ս'և է պայմանագրութեամբ, բաց յայն արամադրութիւններէ որք ծանօթ են խորհրդարանին։ «Մ'չ մէկ կառավարութիւն մեզմէ աւելի հոգածու է խաղաղութեան պահպանման. բայց մեր կառավարութեան պարտաւորութիւնն է նաև երկրին պաշտպանութիւնն ապահովել։ Վերջին 25 տարւոյ մէջ զինուորական ծախքերը զեղչուեցան վանդաւոր կերպիւ մը, որ այսօր անհրաժեշտ կ'ընէ պաշտպանութեան միջոցներն աւելցնել՝ պատերազմի պատահականութեան դէմ դնելու համար։ Ի մասին Սուաքինի, անդլ. կառավարութիւնն յանձնառու չէ երկարելու այս նաւահանդստին կամ Կարմիր Ծովուն մէջ ուրիշ նաւահանդստի գրաւումն, այլ կը հետեւի Լորտ Կրանվիլի 1883 դեկտ. 13ի ծանուցադրով արտայայտեալ քաղաքականութեան, որ կը յայտարարէր թէ Անդլիա Խեդիվին պիտի նպաստէ՝ բարեկարգութիւնն ապահովելու համար Եդիպտոսի մէջ և Կարմիր Ծովու նաւահանդստաց մէջ։ Սեքքիմի պատերազմին հետեւանքն եղաւ նաւ առուել մտերմացնել Անդլիոյ բարեկամութիւնը Զինաստանի հետ, որ այս խնդրոյս մէջ կատարեալ ուղղամտութեամբ վարուեցաւ։

Ա.յլ և այլ բանախօսութիւններէ ետքը, Պ. Փառնէլ հարուածեց զկառավարութիւն՝ չարաչար վարուելուն համար Իռլանդայի այն բանտարկելոց հետ որք ձերբակալուած են իրենց բանախօսութեանց պատճառաւ։ Երեսփոխան Պ. Բարիու, բանտ դրուելով, մերկացուեր է, բանտային հագուստ հագնելու համար։ բայց որովհետեւ այս սաստիկութեան ենթարկուիլ չէ ուզեր, մերկ թողուեր է, ցուրտին դէմ անպատսպար։ Պ. Փառնէլ կը հարցունէ թէ Իռլանդայի նախարարը՝ Պ. Պալֆուր՝ պիտի արդիւք՞ այսպիսի ոճիր մը։

Պ. Պալֆուր, Լորտ Սալիսբրիի քեռորդին, որոյ «ազգու վարչութենէն» չատ գոհ են Պահպանողականք, պատասխանեց առ Պ. Փառնէլ թէ այդ մասնաւոր դէպքին վրայ տեղեկութիւն չունի։ Բայց եթէ երկիրն յուզուած է իռլանդացի երեսփոխան Պ. Օ'Պրիէնի բանտի մէջ կրած տառապանաց պատմութեամբ, այս պատմութիւնք սայսոդ են։ Դարձեալ Պ. Բարիուի դէպքին, եթէ մերկ մնացեր է, յայտնցանէ իրեն է։ «Ես խորը չեմդիներ բանտարկելոց մէջ, ի բաց առեալ երբ բժիշկը՝ բանտարկելոց տկարութիւնն հաստատելով՝ յանձնարարէ մեղմել մեր բանտային կանոնները։»

Սըր Ճօրճ Թրեվելեան, քեռորդի հրաչակաւոր Լորտ Մաքոլէյի, պատասխանելով կառավարութեան խոտութիւնն, ըստ թէ Պ. Օ'Պրիէնի և Պ. Բարիուի նման բարգաական մարդիկ կրնան քաղաքական պատճառներով բանտարկուիլ, բայց ներելի չէ զանոնք նուաստացնել և տանջել դառնիկ ոճրագործներու նման։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆԻ

Տարմշտատ, 25 փետր. — Նեոյեն Հէրէշէն Թրէսպուրիէ կը ծանուցանէ վաւերական աղբիւրէ թէ Պուլգարիոյ Ազգ. քահանայապետարանը՝ Պուլգարիոյ Սամոբոր ժողովոյ հետ ամուսնութիւնը տեղի ունեցած է ի Մէնթոնէ, և թէ Իշխանն օտար երկիրը պիտի հաստատուի Կոմն Հաբսպիէնատուն անուամբ։

Օր. Լուազինկէր 1863ին ծնած է ի Փրեսպուրգ։ Հայրը սենեկի սպասաւոր էր զորավարի մը քով, որ ապագայ երգչուհւոյն կնքահայր եղաւ։ Օր. Լուազինկէր երաժշտութիւն ուսաւ Փրեսպուրգի թատրոնին երաժշտապետին հետ։ Երգեց ի Փրագա և ի Լինց քանի մը նուագահանդէսներու մէջ, և յետոյ թատերական ասպարէզը մտաւ։ Ի վերջոյ պաշտօն կը վարէր Տարմշթատի թատրոնին մէջ։ Օր. Լուազինկէր յոյժ գեղանի խարտեաշ աղջիկ մ'է կապոյտ կրկոտ աչքերով։

Վիեննայի լրագիրք կը գրեն թէ Ալեքսանդր Իշխան, ամուսնանալով երգչուհւոյ մը հետ, վերջնապէս հրաժարած է թէ՛ Պուլգարիոյ գահէն և թէ Վիեննէր կայսեր քրոջ հետ ամուսնանալու յուսախութենէն։ Պաթենպերկեան Իշխանին այս ամուսնութենէն հետեւապէս Պիզմարք Իշխան և Ֆերտինանտ Իշխան յոյժ գոհ պիտի լինին։ «Պուլգարիոյ նախկին Իշխանը, Սիլիստրիայի գիւցազուն, ո'չ այլ ինչ է այժմ բայց եթէ սոսկական անհատ մը։ որ իւր երջանկութիւնը կը փնտռէ մանկամարդ եւ գեղեցիկ կնոջ մը քով»։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ

Պերլին, 25 փետր.—Վիլհելմ կայսր երէկ թէյ խմեց և ...ի խաղաց Մելիքէ Կոմսին հետ։ Այսօր Պիզմարք Իշխանին հետ ճաշեց։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍԱՄՈՍ

Պերլին, 24 փետր. —Զորս մարտանաւերէ բաղկացեալ դերմանական նաւախումբն, որ Ճենովայի առջեւ խարսխած էր, յանկարծ հրաման ստացաւ ճամբայ ելնելու։ Կը հաստատուի թէ Սամոա կ'երթայ, պատժելու Մաթաաֆա թագաւորն, որ կը դիմադրէ Գերմաններուն։ Բայց չի կարծուիր որ այս պատժական և վրէժխնդրական դործողութիւնք մեծագոյն ոյժ չխոթուին յարուցանեն։

ԱԶԻՆՈՎԵԱՆ ՁԱԽՈՂՈՒԹԻՒՆ

Փեթերսպուրգի Պաշտօնական Լրագրէն իւր փետր. 24 թուով կ'ըսէ թէ «Ազգ. Խորհրդոյ ինքնակոչ Ամիրան Ազինովի և Ֆրանսական իշխանութեանց միջեւ պայքարը ծագեցաւ Ազինովի դիտակցաբար դործած սխալներէն։ Ռուս կառավարութիւնը բնաւ մասնակից չէր Ազինովեան արշաւանքին, և երբ Ազինով համարձակեցաւ յայտարարել Փոր-Սայիտի ֆրանսական հիւպատոսին թէ ռուս կառավարութիւնն հաւանած է իւր ձեռնարկութեան, սա, Դահիրէի ռուս գործակալ Պ. Քոյանտէրի միջոցաւ, ծանոյց նոյն տեղւոյ ֆրանսական գործակալին թէ Ազինովի յայտարարութիւնն անհիմն է։

Յուսնաւոր 24ին, Փարիզի ռուս գործակալը, ֆրանսական կառավարութեան զեկուցման վրայ, հեռագրեց բարձր ազրիւրէ թէ Պաթենպերկեան Ալեքսանդր Իշխանին երգչուհի Օր. Եռհանեան Լուազինկէրի հետ ամուսնութիւնը տեղի ունեցած է ի Մէնթոնէ, և թէ Իշխանն օտար երկիր պիտի հաստատուի Կոմն Հաբսպիէնատուն անուամբ։

Օր. Լուազինկէր 1863ին ծնած է ի Փրեսպուրգ։ Հայրը սենեկի սպասաւոր էր զորավարի մը քով, որ ապագայ երգչուհւոյն կնքահայր եղաւ։ Օր. Լուազինկէր երաժշտութիւն ուսաւ Փրեսպուրգի թատրոնին երաժշտապետին հետ։ Երգեց ի Փրագա և ի Լինց քանի մը նուագահանդէսներու մէջ, և յետոյ թատերական ասպարէզը մտաւ։ Ի վերջոյ պաշտօն կը վարէր Տարմշթատի թատրոնին մէջ։ Օր. Լուազինկէր յոյժ գեղանի խարտեաշ աղջիկ մ'է կապոյտ կրկոտ աչքերով։

Վիեննայի լրագիրք կը գրեն թէ Ալեքսանդր Իշխան, ամուսնանալով երգչուհւոյ մը հետ, վերջնապէս հրաժարած է թէ՛ Պուլգարիոյ գահէն և թէ Վիլհելմ կայսեր քրոջ հետ ամուսնանալու յուսախութենէն։ Պաթենպերկեան Իշխանին այս ամուսնութենէն հետեւապէս Պիզմարք Իշխան և Ֆերտինանտ Իշխան յոյժ գոհ պիտի լինին։ «Պուլգարիոյ նախկին Իշխանը, Սիլիստրիայի գիւցազուն, ո'չ այլ ինչ է այժմ բայց եթէ սոսկական անհատ մը։ որ իւր երջանկութիւնը կը փնտռէ մանկամարդ եւ գեղեցիկ կնոջ մը քով»։

(*) Տըպլինի զբօսավայրին մէջ Լորտ Ֆրէտերիք Քավենտիշ (Լորտ Հարթինթընի կրտսեր եղբօր) և Պ. Պըրքի սպանումը։

— 11 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

—Ի՞նչ անուն ալ կրէ, փոյթ չէ, բաւական է որ զանկիս կեանք պարգեւէ, այս է իմ խնդրածս։

—Բայց աշխարհ ի՞նչ պիտի ըսէ տեսնելով որ ձեր տան մէջ կ'ընդունիք այդ կարգի աղջիկ մը։

—Թո՛ղ աշխարհ ուզածն ըսէ. միթէ աշխարհ կը կարդա՞ր բժշկոյ դեղագրերն և կամ կ'զբաղի՞ հիւանդի մը տրուած դեղերով։ Մենք տոքթորին պատուէրին համաձայն կը շարժինք։ Այլ ևս գիտութեան կաքն է միայն մեր կամքը։ Աշխարհ չը կրնար իմ որդւոյս կեանքը փրկել, սիրելիդ իմ կոմս, և գեղանի անծանօթուհին պիտի փրկէ զայն։ Ահա իմ բոլոր պատասխանս։

—Բայց ընդհակառակն պատասխան մը չէ այդ, ըսաւ կոմսը։ Դարձեալ կը կրկնեմ, խորհեցէ՛ք մի անդամ թէ ուրիշներն ինչ պիտի մտածեն, ինչ պիտի ըսեն։

—Բան մը չպիտի ըսեն, բան մը չպիտի մտածեն քանի որ ես հոս եմ։ Փառք Աստուծոյ, քիչ չատ մեծարանք և պատիւ կը վայելեմ։ Տղան մահամերձ է. աշխարհ պիտի յարգէ իմ վիշտս։

—Զարմիս անձինք ո՛չ մէկ բան կը յարգեն։

—Կը լռեցուցեմ զանոնք։

—Ուրեմն տրուած որոշո՞ւմն է այդ։

—Անդառնալի կերպիւ։

—Եւ զոր տոքթորը կը հաստատէ՞։

—Ո՛չ միայն կը հաստատեմ, ըսաւ սա, այլ և խորհուրդ կուտամ որ այնպէս ընեն, և ի հարկին կը հրամայեմ։

—Ուրեմն ուրիշ ընելիք չի մնար ինձ, յարեց կոմսն, բայց եթէ Քլոթիլտի հեռացումը խնդրել։

—Դժբաղդաբար այդ եւս անկարելի է։ Քլոթիլտ իր որոշումն յայտնեց այս մասին։ ինք ամէն բանի կը հաւանի, պայմանաւ որ ներկայ գտնուի։

—Այդ կնոջ հետ միւնոյն յարկին ներքո՞ء պիտի գտնուի։

—Ես ալ հոն կը գտնուիմ, պարոն։

—Ուրեմն այլ եւս չիսօսինք այս կարգադրութեան վրայ, քանի որ միշտ ձեր կամքը կատարել պէտք է. միայն կ'ուզէի գիտնալ թէ ո՞ր օր տեղի պիտի ունենայ այս տրամադրական տեսարանը։

—Ի՞նչ նպատակաւ այդ հարցումը կ'ուղղէք։

—Որպէս զի այդ օրը Բարիզ մնամ։

—Ուրեմն այդ օրն այսօր է, և այն նպատակաւ հրաւիրեցի զձեզ որպէս զի, ընդհակառակն, մեր քով գտնուիք այս ծանրակշիռ պարագային մէջ։

—Բայց, տիկին, գոչեց կոմսը, խորհեցէ՛ք թէ անհնար է ինձ, իմ բնաւորութեամբ և դիրքովս...

—Լռութի՛ւն, ըսաւ պառնոնէին. ահա Քլոթիլտ կուգայ։

Արդարեւ, միւնոյն վայրկենին, մանկամարդ կինը սրահին դուռը կը բանար։

Դ.

Քլոթիլտ կուգար իմացունել իր հօրեղբօր թէ Մոռիս արթնցած լինելով, կրնային հիւանդին խուցը մտնել։ Պ. տը Մոնժիռու արագ ակնարկ մը նետեց անոր վրայ. Քլոթիլտ գունատ էր, բայց հանդարտ և համակերպող երեւոյթ մը ունէր։

Մոռիսի հիւանդութեան ծածուկ պատճառն խմանալով, տիկին տը Պառթէլ և Քլոթիլտ՝ մին մայրական սերոյ առաջին շարժմամբ մը և միւսն ամուսնական անձնուիրութեան եռանդեամբ մը՝ վերոյիշեալ որոշումը տուած էին, որոշում զոր իւր անոզգալի պարտուց կատարման մէջ, որ կը պահանջէ բժիշկն ամէն կարելի եղած միջոցներով հիւանդը փրկել, տոքթորը պատուիրած էր իրենց։ Այս որոշումն այնքան բնական և այնքան օրինաւոր զգացումէ մը յառաջ եկած էր որ ո՛չ մէկ վայրկեան միայն կամ միւսին մտքէն չանցաւ այն գաղեկի կացութիւնն յոր կը մատնէր զիրենք Մոռիսի հոմանուհին եղող կնոջ ներկայութիւնն։ Սակայն Պ. տը Մոնժիռու որ, ինչպէս դիտուեցաւ, առաջին շարժումով գործող մարդ չէր, իսկոյն նըշմարած էր թէ ցոփակեաց կնոջ մը իւր եղբօրդասեր տան մէջ ընդունուիլն որքան անպատեհ էր և անպատշաճ. բաց յասսի, դոգցես տեսակ մը գաղտնի մտահոգութիւն կ'զգար այդ կնոջ նկատմամբ և կը փափագէր անոր հետ դէմ յանդիման չի դալ, մանաւանդ ի ներկայութեան պառոնուհւոյն. ուզած էր ուրեմն խոյս տալ, և տիկին տը Պառթէլ, իւր վաղեմի ազդեցութիւնն ի գործ ածելով, վար դրած էր զնա Կոմսը, մաքառման թշնամի, երկչոտ վարանմամբ մը տեղի կուտար. անորոշ նախազգացում մը կ'ըսէր իրեն թէ որ և է կերպով մասնակցութիւն պիտի ունենայ այս դարձուածոց մէջ, և գուցէ տիկին տը Պառթէլ ինքն իսկ պիտի գուշակէր ազնուական տանեկանի մտքին մէջ անցած դարձածն, երբ Քլոթիլտ եկաւ ընդհատել իրենց խօսակցութիւնն որ տաքնալ սկսած էր։ Մանկամարդ կինն, ինչպէս ըսինք, կուգար ծանուցանել իւր իր հօրեղբօր թէ Մոռիս արթնցած լինելով, կրնային հիւանդին խուցը մտնել

Տիկին տը Պառթէլ և Պ. տը Մոնժիռու ոտքի ելան իսկոյն և Քլոթիլտի հետուեցան։

Կոմսը սանդուղն ի վեր կ'ելնէր մտովի միջոց մը որոնելով այս տարուսկն ազատելու համար, երբ յանկարծ տիկին տը Պառթէլ պատուհանէ մը աչքը դէպի բակն յառելով, գոչեց։

—Ահա Պ. Ֆապիէն տը Ռիէօլ կուգայ։ անշուշտ նոր բան մը պիտի խմանք իրմէ։

Արդարեւ, Ֆապիէն դղեկին բակը կը մտնէր, անդլիական փոքր կառք մը հեծած։

—Ուրեմն, սիրելի տղիկս, ըսաւ Պ. տը Մոնժիռու, ամուսնոյդ քով վերադարձիր. վայրկեանէ մը քովդ կուգամ. այս վայրկենիս ես ալ տիկին տը Պառթէլի նման հետաքրքիր եմ գիտնալու թէ ինչ լուր կը բերէ մեզ այդ պարոնը։

Եւ փութանակի հետեւեցաւ պառոնուհւոյն որպէս զի վայրկեան մը առանձին չմնայ զնա նորեկին հետ։

Այդ նորեկն, որ թեթեւաշարժ կերպով կառքէն վար ցատքելով վերնագաւթակին աստիճաններէն վեր կ'ելնէր շըտկելով այն թեթեւ խանդարումն զոր կառքին արագընթացութիւնը պատճառած էր իւր արդուզարդին, քսան-եօթէն քսան ութամեայ երիտասարդ մըն էր, գեղեցիկ տղայ մը՝ բառին բովանդակ նշանակութեամբ, եւ որ, հարեւանցի աչքերու համար, կրնար ծայրագեղ վայելչութեան մը տէր երեւիլ։ Մոռիսի բարեկամին կամ լաւ եւս ընկերն էր. վասն զի, երբ յառաջ երթանք մեր պատմութեան մէջ, պիտի տեսնուի թէ ի՞նչ աննշմարելի տարբերութիւն կայ այդ երկուքին մէջ։

Պ. Տը Մոնժիռու՝ շնորհիւ իր արագաշարժութեան եւ տան ամէն կողմը լաւ ճանչնալուն, կրցաւ դունէ մը ներս մտնել մինչդեռ միւսն կը մտնէր Ֆապիէն։

—Ի՞նչ լուր բերիք տեսնենք, սիրելի պարոն Ֆապիէն, գոչեց Մոռիսի մայրը։ Խօսեցէ՛ք, խնդրեմ։

Սակայն երիտասարդը, բերանը բանալու պահուն, Պ. տը Մոնժիռուն ճանչցաւ։

Տիկին տը Պառթէլ նշմարելով որ թեթեւ վարանում մը կը նկարուէր Ֆապիէնի դէմքին վրայ։

—Փոյթ չէ, ըսաւ, կրնաք խօսիլ Պ. տը Մոնժիռու. դաւադրութեան մասնակից է։

Ֆապիէն Պ. տը Մոնժիռուի երեսը նայեցաւ և իր վարանումը զարմացման փոխուեցաւ, իսկ կոմսը, չուզելով իր բնաւորութեան ծանրութիւնը կասկածի ենթարկել, շատացաւ գլխի նշան մը ընելով ի նշան հաւանութեան։

—Ուրեմն, տիկին, պատասխանեց Ֆապիէն, ամէն բան ձեր փափագանց եւ մեր ակնկալութեան համաձայն յաջողեցաւ. խնդրոյ առարկայ եղող անձը կը հաւանի դաշնային պայմանին։

—Երբ տեղի պիտի ունենայ տեսակցութիւնն, հարցուց տիկին տը Պառթէլ տեսակ մը անձկութեամբ։ Զմոռնանք որ մէն մի վայրկեանի յապաղումն կրնայ փտանդի ենթարկել Մոռիսի կեանքը։

—Այսօրուան համար ժամադիր եղած ենք և չատ չանցած պիտի տեսնենք իր ժամանումը։

Եւ Ֆապիէն ակնարկ մը ուղղեց կոմսին տեսնելու համար թէ անոր վրայ ի՞նչ ներգործութիւն պիտի ունենար այս մերձաւոր գալստեան լուրը. բայց կոմսն, որ ժամանակ ունեցած էր իր դիւանագէտի դիմակով ծածկուելու, անայլայլ մնաց։

—Դժուարութիւն չյարոյց, հարցուց տիկին տը Պառթէլ։

(Շարունակելի)

ի Փեթերսպուրգ թէ Աչինով իւր խաղախներով Թաճուրա եկած է Կարմիր Ծովու վրայ, և տեղւոյն ֆրանսական իշխանութիւնը պահանջած են որ յանձնէ իւր աւելորդ զէնքերն։ Աչինով մերժողական պատասխան տալով, Սակալը դացած է, և հոն դրաւելով հին բերդակ մը, Ռուսիոյ Առեւտրական դրօշը պարզած է՝ յայտարարելով թէ այն երկրին տիրած է, ցեղապետի մը հետ կնքեալ պայմանագրութեան մը համաձայն։

Ռուս կառավարութիւնը Փարիզէ եկած այս զեկուցման պատասխանեց նոյն իմաստով որով պատասխանած էր առ Պ. Քայսներ։

Բայց Աչինով կը մերժէր համակերպիլ Օպոլի ֆրանսական իշխանութեան պահանջմանց։ Ֆրանսական կառավարութիւնն յայտնեցաւ դիմեց ռուս կառավարութեան, խնդրելով որ ճնշումը բանեցնէ Աչինովի վրայ, և յայտարարելով որ եթէ Աչինով ֆրանսական իշխանութեան յանձնէ իւր աւելորդ զէնքերն ու ռազմամթերքն, և եթէ ճանչէ Ֆրանսայի վերհսկողական իրաւունքները, կրնայ մնալ ի Սակալը։ Ռուս կառավարութիւնն հաւանեցաւ, բայց հեռաւորութեան և նոր դէպքերուն պատճառաւ, ֆրանսական իշխանութիւնն հարկադրեցաւ դործել։ Ֆրանսական մերտաւոր մը կրակ ը բաւ։ հինգ Ռուսեր սպաննեցան և ութիշ հինգ Ռուսեր վիրաւորեցան։ Ֆրանսական դեսպանութիւնն յայտարարեց թէ Ֆրանսա չպիտի ընդդիմանար Ռուսիոյ հաստատման ֆրանսական երկրի վրայ, եթէ օրինաւորապէս տեղի ունենար, և պատրաստ է Աչինովի կալանաւորուած խումբը փոխադրել մինչեւ Սուէզ։ Ռուս նաւային սպայ մը Սուէզ ղրկուեցաւ՝ խաղալներն անտի յՕտեսա փոխադրելու համար։»

Պաշտօնական Լրագիրը կը յայտարարէ ի վերջոյ թէ այս կուռոյն պատասխանատուութիւնը բոլորովին կը ծանրանայ Աչինովի վրայ, և թէ Սակալցի դէպքն ո՛ և է ազդեցութիւն չպիտի ունենայ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ յարաբերութեանց վրայ։

ԱՄԵՐԻԿԱ. —Բոնէքթիքթի Նահանգին Հարթֆորտ քաղաքին կեդրոնական քարուկիր պանդոկին մեծ կաթսայն ահեղ գրդռմամբ մը պայթելով, չէնքին մեծագոյն մասը խորտակեցաւ, և յետոյ վլատակներն հրոյ ճարակ եղան։ Բառասուն անձինք, այցելուք և սպասաւորք, վլատակոց ներքեւ մնալով կամ այրելով կորան, և չատ մը անձինք վիրաւորեցան։

—ՖՐԱՆՍԱ. Սէնէկալի Քրանսական գաղթականութեան պաշտօնակալ կառավարիչ Պ. Ժընուլլ, որ՝ ինչպէս կը յիշուի՝ մօտակայ անմարդաբնակ կղզւոյ մը չորս տեսակարգի պահպանութեան անհրաժեշտ անօթի թողլով անոնց մահուան պատճառ եղած էր, գոհ չմնաց Փարիզի դատարանին վճռով, որ 600 Ֆր. տուգանքի դատապարտած էր զինք, և վերաքննութիւն պահանջեց։ Բայց Վերաքննիչ Դատարանն ոչ միայն տուգանքի վճիռն հաստատեց, այլ նաեւ վեցամսեայ բանտարկութեան դատապարտեց զինք։

—ՍՈՒՏԱՆ. Կը հաստատուի թէ էլ-Սէնոսիք, հակառակորդք սուտ Մէկտիկանութեան, մեծ զօրութեամբ Խարթումի վրայ կը քալեն, և ահա այս պատճառաւ «Մէկտին» կամ «Խալիֆան» Երեն մօտ կանչած է Օսման Տիկման և նորա զօրախումբը։

ԶԱՐՆ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Զարն, ընդունելով զՊ. Զանքով, ըսեր է. «Գիտեմ որ Պուլկարիոյ արդի կառավարութիւնը ժողովրդական չէ և միայն վարձկաններու աջակցութիւնը կը վայելէ։ Գիտեմ նաեւ որ պուլկար ժողովուրդն երախտագիտական զգացումներ կը տածէ Ռուսիոյ նկատմամբ։ Հաճութեամբ կը տեսնեմ որ դեռ եւս կը սիրեն զմեզ ի Պուլկարիա։ Լիովին կը հաւանիմ պուլկար օրթոտոքս կղերին ընթայքին Սինոդի և կառավարութեան վերեւ մէջ։ Պուլկար կղերը սերպ կղերէն աւելի արժանավայել ընթայքը մը բռնեց։ Զեզ համար ընդարձակ է Իշխան մը, որ «Ես ոչ թէ ռուսական Իշխան է, «Ես ալ այժմ ոչ թէ կատարող Իշխան է։ Բայց չեմ կրնար այժմէն անոնանել դնա։ Ժամանակը չէ եկած դեռ։» (Թարգմ.)

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն։ Տ։ Խորէն Ս։ Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեանն առթիւ երեկ Պատրիարքարանի մէջ ընդունելութիւնք կատարուեցան։

Առաւօտուն, Մայր Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդն եւ երդեցիկ մանկունք՝ առաջնորդութեամբ իրենց երաժիշտ դասատուին՝ Պատրիարքարան եկան։ Երգեցիկ տղայք անդ Ն։ Ամենապատուութեան անուան ձօնեալ երգ մը երգեցին զոր յօրինած էր իրենց երաժիշտ դասատուն և յետոյ Ս։ Պատրիարք Հօր ներկայանալով աջն համբուրեցին։ Ն։ Ամենապատուութիւն այս առթիւ իւր հայրական օրհնութիւնները տուաւ և խրատական խօսքեր ուղղեց տղայոց։

Միջօրէին, Ազգ։ Ժողովոյ Մայր Դիւանը, երեսփոխանք, Քաղաքական Ժողովոյ Դիւանը, անդամք, բարձրաստիճան եկեղեցականք, Թաղ։ Խորհուրդք և բազմաթիւ երեւելի ազգայինք երեկ Ազգ։ Պատրիարքարան երթալով Ամեն։ Ս։ Պատրիարք Հօր ներկայացան և շնորհաւորեցին Ն։ Ամենապատուութեան անուան տօնախմբութիւնը։

* *

Երուսաղէմայ Պատրիարք Ամեն։ Տ։ Յարութիւն Սրբազան Երուսաղէմաւանէն Պատրիարքարան գալով, Ներմագին բանիւք շնորհաւորեց Ամեն։ Տ։ Խորէն Ս։ Պատրիարքի տօնախմբութիւնը։

* *

Կրօնական դործոց տեսչի օգնականն երեկ Պատրիարքարան եկաւ եւ յանուն Դատական Նախարար Վսեմ. Ճէվտէթ փաշայի ու Կրօնական դործոց տեսուչ Զիվէր պէյի շնորհաւորից Ամեն։ Ս։ Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը։

* *

Նոյնպէս Ասորւոց Կաթողիկոսական Փոխանորդն երեկ Ազգ։ Պատրիարքարան եկաւ ի շնորհաւորութիւն։

Բոլոր այցելութիւնքն արժանավայել պատուով ընդունուեցան և մեծարուեցան։

Երեկ առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ մէջ պատարագի հանդէս մը կատարուեցաւ Վարդանանց տօնին առթիւ ի ներկայութեան Ամեն։ Ս։ Պատրիարք Հօր, որ իւր անուան տօնախմբութեան առթիւ, եկեղեցական զգեստ կը կրէր՝ թագ ի գլուխ՝ շքեղապատեալ եպիսկոպոսներէ, վարդապետներէ և քահանայից դասէն։

Մայր եկեղեցւոյ Պէշճեան և Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանին հռոմկլայ քննութիւնք աւարտած լինելով աշակերտաց սաացած նիշերու հանդիսաւոր յիշատակութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Լուսաւորչեան վարժարանին մէջ ընդ նախագահութեամբ Երուսաղէմայ Պատրիարք Ամեն։ Տ։ Յարութիւն Սրբազանի և ի ներկայութեան Թաղական Խորհրդոյ ու Թաղեցի երկսեռ ազգայնոց։ Աշակերտք և աշակերտուհիք երգեր երգեցին ընկերակցութեամբ դաշնակի։ Նիշերու ընթերցումէն յետոյ տեղի ունեցաւ Վարդանանց տօնն և այս առթիւ բանախօսութիւնք ու երգեցողութիւնք եղան աշակերտաց և աշակերտուհեաց կողմէ։ Ամեն։ Տ։ Յարութիւն Սրբազան խօսք առնելով գովից աշակերտաց գոհացուցիչ վիճակն և շնորհակալութիւն յայտնեց Թաղ։ Խորհրդոյ, վարժարանի տեսչութեան և ուսուցչական մարմնոյն։ Ն։ Ամենապատուութիւն աւարտից իւր խօսքը բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ։ Սուլթանին։

Մայրաքաղաքիս միւս եկեղեցեաց և վարժարանաց մէջ ևս հանդիսաւոր արարողութիւնք կատարուեցան երեկ Վարդանանց տօնին առթիւ։

Երէկ, Դեր։ Խորէն Նար-Պէյ Արքեպիսկոպոսի անուան տօնախմբութիւնը լինելով, Ն։ Գերապատուութիւն եկեղեցականաց ու աշխարհականաց շնորհաւորական այցելութիւններն ընդունեց։

Ազգ։ Ժողովոյ առանձնակա Մեծ։ Տոքթ։ Թիրեաքեան էֆէնտի՝ Ամեն։ Ս։ Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը շնորհաւորելէ յետոյ յանուն Մայր Դիւանի, Պէշիկթաշ գնաց ի շնորհաւորութիւն տօնախմբութեան Գեր։ Խորէն Արքեպիսկոպոսի։

Օրթագիւղի մէջ օրուան գլխաւոր խնդիրն է յաւաջիկայ երկուշաբթի գիշեր (20 փետր։) Բարեսիրաց ընկերութեան թատրոնին մէջ տրուելիք ընտանեկան պարահանդէսն։ Ամեն մէջոցներ կը խորհուին այժմէն՝ այս պարահանդէսը գիւղին անուան պատուաբեր ու միաբանայն արժանի ընելու համար։ Պարահանդէսն իր ընտանեկան ճշդիւտ սահմանին մէջ պահելու համար, տոմսերն անուանական եղած են։ Նորութիւն մը, որ ուրիշ շատ նորութեանց նման, Օրթագիւղէն կուգայ մեզ։ Աւետիս Թընկըրեան և Զարմայր ձշմարտասիսեան Ընկերութիւնը ձրիաբար յանձն առած է զարդարել թատրոնին արուեստեան թանկագին գորգերով և կերպասներով։ Զմեռնային եղանակի հայկական պարահանդէսներու շարքը վստահ ենք թէ կարի դեղեցիկ կերպով պիտի փակուի այս երեկոյթով, և զի կանայք են դլխաւորաբար դործին տեսչութիւնն ըստանձնած, փայլով ու չքեղութեամբ պիտի միցին անշուշտ միմեանց հետ՝ անդուգական ընծայելու համար պարահանդիսին հրաւիրեալներուն։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի օրը կատարուեցաւ ի Բերա, Եաղուպեանց տան մէջ, Մանիկ էֆէնտի Մանիկեանի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն։ Օր։ Եազիկ Եաղուպեանի, ի ներկայութեան երկուց կողմանց ազգականաց եւ բարեկամաց։

Պալեան Վսեմ։ Սարգիս պէյի անդրանիկ եղբայրը՝ ԱՆՏՈՆ ՊԷՅ իւր մահկանացուն կնքեց այս դիշեր ի Պէյիկթաշ։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի կիւրակի առաւօտ ի Ս։ Խաչ Եկեղեցւոյ յՍկիւտար։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԵՐ

Գոնեաի Պորտաբ գաւառին Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ անուանուեցաւ Արդրեի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ Հաճիի էֆէնտի և նմա յաջորդեց Պորտաբի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ Սալիհ Սամի էֆէնտի։

Սուրիոյ Համա գաւառին Թղթակցութեանց տնօրէն անուանուեցաւ Լաթաբիոյ Թղթակցութեանց տնօրէն Զիեա պէյ և նմա յաջորդեց Ասանայի Խարբէի Ժողովոյ հրաժարեալ առաջին քարտուղար Հագը պէյ։

Սուրիոյ Հորան գաւառին Թղթակցութեանց տնօրէն անուանուեցաւ Շեվքէդ պէյ, որ երբեմն վարած է այդ պաշտօնը։

Իւլայի երկրորդ ատիճան տարուեցաւ Տէֆթէրխանէի մէթրուզիի օդնական և վիճակագրութեան տնօրէն Նազմի էֆէնտի։

Սալիխէի ատիճան՝ Ճանիկ գաւառին մարդահամարի պաշտօնեայ Սալիհ էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս շուէյտական դեսպանատան առաջին քարտուղարին։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Շապին Գարահիսարի հաշուակալ Էմին էֆէնտիի, Սեբաստիոյ առաջին երկրաչափ Սելիմ էֆէնտիի և տեղւոյն Խարբէի Ժողովոյ անդամներէն Սաիպ էֆէնտիի։

Բ։ ԴՈՒՌՆ ԵՒ Պ։ ՏՐ ՀԻՐՇ

Արեւելեան երկաթուղւոյ տնօրէն Պ։ Կրօսկոյէ ծանուցած է Բ։ Դրան թէ հինգերորդ իրաւաբ Պ։ Կնայսի կողմէ որոշեալ դումարն, 27 միլիոն ֆրանք, կայս։ կառավարութեան տրամադրութեան ներքեւ կը դտնուի։

* *

Ըստ տեղեկութեանց Թուրէնի, հինգերորդ իրաւաբար Պ։ Կնայսի երկու կողմանի իրաւարարաց կարծիքը բաւական չհամարելով խնդիրն ի նորոյ քննած և այնպէս տուած է իւր վճիռը։ Պ։ Կնայսի իւր որոշմանդրոյն մէջ յայտնած է թէ կայս։ կառավարութիւնն 39 միլիոն ֆրանքի պահանջք մը ունի Պառոն տը Հիրշէ և թէ սա եւս 12 միլիոն ֆրանք կը պահանջէ կայս։ կառավարութենէն։ Հետեւաբար այդ պարքն ու պահանջքն իրարամէ զեղչելով մնացած է 27 ½ միլիոն ֆրանք զոր Պառոն տը Հիրշ կը պարտի կայս։ կառավարութեան։

* *

Պերլինէն մայրաքաղաքս հասած մամնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բ։ Դրան իրաւագէտ խորհրդական Վսեմ։ Դարբիէլ ու Կէշէր էֆէնտիք երէկ Պերլինէն ճամբայ եղած են մայրաքաղաքս դալու համար։

ԱՄԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Սրբազնէն Պերլինի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ Տէօչ Պանք դրամատունը կազմելու վրայ է այն ընկերութիւնն որ պիտի բանեցուցնէ Հայտարփաչա Նիկոմիդիոյ դիծն և պիտի շինէ Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի երկաթուղին։ Ընկերութեան կանոնագիրը վաւերացած լինելով Վեհ։ Սուլթանին կողմէ, ըստ տեղեկութեանց յիշեալ լրագրին, բաժնեթուղթք շրջաբերութեան պիտի հանուին ի մասոյ։

ՕՍՄ։ ՓՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆՔ

Լոնտոնի Պարքլէյ և ընկ։ սեղանաւորական տունն օսմանեան արժէքներու մէկ մասին հաւանութեամբ՝ ի հրապարակ հանեց 500,000 հատ արժէթուղթ մաքսատան հասոյթով ապահովեալ 1887ի Փոխառութեան։ Այս գործողութեան նպատակն է յիշեալ արժէթուղթերը տուրեւառի առարկայ ընել Լոնտոնի սակարանին մէջ և պաշտօնական գին տալ անոնց ուրիշ արժէթղթոց նման։

Սառագրումն անցեալ շաբաթ փակեցաւ 100 ին 71 գնով։

ԱՑՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Անցեալ երկուշաբթի և երեքշաբթի Իզմիր-Այտընի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը հրապարակ հանեց պարտատոմսերու մեծագոյդ մասն որով կը հայթայթուի հարկաւոր դրամագլուխն յիշեալ դիծն երկարաձգելու համար մինչեւ ի Տիրէյը։ Այս պարտատոմսք 6000 հատ են, 100 ական անդլ։ ոսկւոյ և 92 ոսկւոյ հանուած են։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻԿԷ

Շիրբէթի Խայրիկէի բաժնետէրաց ժողովն երէկ ի նիստ դումարեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան պաշտօնական մէջ ի ներկայութեան Եբնոսական Նախարար Վսեմ։ Յակոբ փաշայի, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ։ Զիհնի փաշայի, Շիրբէթի անօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի, վարչական ժողովոյ անդամից և ընկերութեան բաժնետէրաց։ Ժողովն խորհրդակցեցաւ ընկերութեան այս տարւոյ հաշիւներուն և այն տնօրինութեանց վրայ որք պիտի դործադրուին ըստ տարեմտդրութեան նոր Կանոնադրոյ։

ՊԱՇՏՕՆԵԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿԸ

Եբնոական Նախարարութիւնը փետրվար 14էն մինչեւ 16 հետեւեալ դումարները վճարած է ի հաշիւ ամսաթոշակաց։

Գումար նախորդ վճարմանց 26 միլիոն 441,032 դրուշ, Կայսերական գերդաստանին՝ 150,000 դրուշ, Սպարապետի Դրան՝ 650,000, Ծովային Նախարարութեան՝ 262,500, Թնդանոթարանին՝ 155,000, Բ։ Դրան՝ 166,451, Արտաքին դործոց Նախարարութեան՝ 76,500, Շեյխ-իւլ-Իսլամի Դրան՝ 120 հազար 641, Դատական Նախարարութեան՝ 90,000, Կրթական Նախարարութեան՝ 50,000, Լեռնային Նախարարութեան՝ 36,000, Մայիսէի պաշտօնէից՝ 78,000, Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան՝ 21,000, Հաշուակալութեանց Դիւանին՝ 14,500, Ոստիկանութեան Նախարարութեան՝ 40,950, Ժամանակներու՝ 51,020, Դաղթականաց վարչութեան՝ 6000, Ներկայիսին՝ 21,834, Քաղաքային և բժշկական վարժարանին՝ 5000, անպաշտօն և հանդստեան կոչուած պաշտօնէից՝ 94,696 և կարոնաւոր ամսաթոշակներու 60,000, ընդհանուր դումար 28,591,124 դրուշ։

Պ։ ՆԷԼԻՏՈՎ

Ռուսական դեսպան Պ։ Նէլիտով՝ իւր կրտսեր որդւոյն Պ։ Եուկօ Նէլիտովի հետ երէկ Բեդրպուրգ ուղեւորեցաւ վեց շաբթուան արձակուրդով։

Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին կողմէ թարգման Վէքիլ էֆէնտի և Արտաքին դործոց Վսեմ։ Նախարարին կողմէ թարգման Միւրսէլ էֆէնտի շոգենաւ դնացին և յանուն Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին դործոց Նախարարարին ողջերթ մաղթեցին Պ։ Նէլիտովի։

ԲԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐՔԸ

Լ։ Հէրալտ եւրոպական լրագրոյ մը մէկ հեռագիրը կը հաղորդէ թէ պուլկար կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղած է Բ։ Դրան, ինչ ինչ առարկութիւններ ընելով բանթանթի նոր օրէնքոց դէմ և խնդրելով Օսմ։ կառավարութենէն որ բարեփոխէ անցագրոց արդի կանոններն, որք դժուարութիւններ կը յարուցանեն Պուլկարիոյ և Թուրքիոյ միջեւ առեւտրական յարաբերութեանց։ Անդլիական թերթն ի վերջոյ կը յայտարարէ թէ բոլորովին անհիմն են այս տեղեկութիւնք։

ԳՈՆԵԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Գոնեայեն մեզ ուղղեալ նամակներ, կ'ըսէ Սէրէթ, տեղեկութիւն կը հաղորդեն թէ այդ նահանգի վիճակն բարենորոգմանց կը կարօտի։ Թուրք թերթն այս առթիւ ձեռնէտ իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԿԱԶԵՐԸ

Այն ընկերութիւնն, որ Սելանիկ քաղաքը կազով լուսաւորելու համար մենաշնորհ ստացած էր, սկսած է գործադրել հարկ եղած խորհրդակները։ Կը յուսացուի թէ շինութիւնք աւարտին հինգ վեց ամսէն։

Աբշիպլիդաղոսի կղզեաց կուսակալ Աբիճի փաշա այս պահուս քենական պըտոյտ մը կը կատարէ իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուած գաւառաց մէջ։ Ն։ Վսեմութիւն այժմ Սթանքիոյ (Քիոս) կը գտնուի եղեր։

—Նախընթաց դիշերուան յորդահոս անձրեւի պատճառն ի Պոլիս Խոճա Փաշա թաղը պարապ գետնի մը պատը փլաւ և գաղթական կին մը իւր չորս տարեկան տղուն հետ փլատակաց ներքեւ մնալով մեռաւ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Այտընի նախկին Մէհմէտ Էմին էֆէնտի, Տէֆթէրը Խազանիի քննիչ Աթըֆ պէյ ու օգնական՝ Զէքեան էֆէնտի՝ Զմիւռնիայէն և Ագրիանուպոլսոյ ռուսական հիւպատոսն իւր պաշտօնատեղիէն։

—Ծովային Նախարարութեան կողմէ ի Հանպուրկ յանձնարարեալ շոգեմակոյկն երէկ Կ։ Պոլիս բերուեցաւ։

—Կայս։ պալատան թարգմանիչներէն Շէֆիք պէյ երէկ Պէրլին ուղեւորեցաւ։

—Նախընթաց օր ի Եէնի գաբու Բանայօթ անուն յոյն մը, որ յիմարութեան նշաններ ցոյց կուտար, երբ ինքզինքը ծովը նետելու կը պատրաստուէր ոստիկանաց կողմէ ձերբակալուեցաւ։

—Երէկ Աքսարայէ անցնող թրամվէյի կառք մը, որ սրընթաց կ'արշաւէր, Հաճի Սիւլէյման անուն մարդ մը գետինը տապալեց։ Հաճի Սիւլէյման ճակատէն թեթեւապէս վիրաւորեցաւ։

—Հելլենական ընդհ։ հիւպատոս Պ։ Մավրօմատի որ ժամանակ մը ի վեր բացակայ կը գտնուէր, այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ։

—Շնորհալին կը դրեն թէ տեղւոյն հորահաստատ իտալական նախնական վարժարանն ու որբանոցը բացուեր են առանց աղմուկի եւ առանց հանդիսի, ըստ հրահանգի իտալական հիւպատոսին։ Հիւպատոսարանին գավառք կը հոկեն այդ երկու հաստատութեանց վրայ։

—Հէրէտ-էլ-Աէրդ կը ծանուցանէ թէ Պէյրութի կուսակալ Ալի փաշա հարկ տեսնելով նահանգին ոստիկանաց և ժանտարմայից թիւն աւելցուցել, Բ։ Դրան դիմած է որ խնդրուած արտօնութիւնը շնորհէր է։

ՏԻԿԻՆ ԹԷՆԱՌ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Բարիզի տարեգրաւոր դերասանուհիներէն տիկին Թէնառ կիւրակի գիշեր ներկայացումէն պիտի ապա Թէվֆիկ Պաշիի թատրական թատրոնին մէջ, ընդ հովանաւորութեամբ ֆրանսական դեսպանուհի Մարգէսէլլը կոմտուհւոյն։ Տիկին Թէնառի պիտի աշակցի ժիմնազի դերասաններէն Պ։ տը Մէյ։

Աւտիկ սոյն ներկայացման յայտագիրն։

Բանախօսութիւն տիկին Թէնառի՝ Ֆրանսայի արդի թատերական հեղինակաց եւ բանաստեղծներու վրայ։

«16! Եէնէյրը» կատակերգութիւն մէկ արարուածով, զոր պիտի ներկայացուցեն Տիկին Թէնառ և Պ։ տը Մէյ։

«Թ։ դասէրական պաշտէը» պիտի արտասանէ Պ։ տը Մէյ։

«Լա Լիթաթ» կատակերգութիւն մէկ արարուածով, Տիկին Թէնառի և Պ։ տը Մէյի կողմէ ներկայանալի։

«Ոդեւորութիւն» մենախօսութիւն տիկին Թէնառի հեղինակին կողմէ արտասանելի։

«Մարիկը» կատակերգութիւն մէկ արարուածով։

Թատրոնին դներն են։— Օթեակք՝ պէնեսար 3 ոսկի, Պէլ-էթաժ 2 ոսկի։— Թիկնաթոռք՝ մէկ ոսկի։ Մուտք օթեակ՝ մէկ մէճիտ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս դիշեր Լ'ԱՖՐԻԳԷՆ

L'AFRICAINE

ՕՍՄ։ ՀԱՆՐ։ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ մարտի 1/13 էն սկսեալ կէս առ հարիւր (½ %) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց արցանագրեալ արժէթղթոց թիւ 14 և Միացեալ արժէթղթոց թիւ 11 կեսրոններուն վրայ։

Կ։ Պոլիս, 28 Փետրուար 1889

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՅԺՈՆՆ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 28 փետր։

Անդլ։ կառավարութիւնը խնդրեց ձերբակալել և իրեն յանձնել զՊիկոթ որ Ֆրանսա փախած է։ Փիկոթ երէկ Բարիզ կը դտնուէր, այլ իւր հետքը կորսուած կը թուի։

Աթէնք, 28 փետր։

Հանրային կրթութեան Նախարարն հրաժարական տուաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 28 փետրուար

Անգլիոյ Պանքային չարթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ չարթուան հաշուեկշռոյն հետ զուգաստմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւններս ցոյց կուտայ։

Պարտատոմսերդրամ—	
Նուազում—անգլ։ ոսկի։ ։ ։ ։	118,000
Պանքնոթք ի պահեստի—	
յաւելում—անգլ։ ոսկի։ ։ ։ ։	75,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ։ ոսկի։	71,000

Պահեստի դրամոյ համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ —

ԴՐԱՄԱԳԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Դալաթիա, 17 փետրվար

Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտոնի վրայ (Պանքայի)	110	5/8
3 » » » (վճռական)	110	5/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22	82 ½
» » » (վճռական)	22	90

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց։ (Միաց։ ։ ։ Սէրի	17	2
Պարտային գոցուելէն վերջը »	17	25
Բերայի մէջ »	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ »	17	20 ½
Կէս օրին »	17	20

ԻՍԹԱԳՐԱՁԳ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	43	25
Այս առաւօտ	43	22
Կէս օր	43	22

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն	Ա։ Սէրի	28	30
»	Բ։ »	16	30
»	Գ։ »	17	20

ԲԱԺԱՆԵՏՈՒՄՔ

Օսմէթէ ժէնէրալ	Անդլ։ Լր։	4	24
Գրէտիտ ժէնէրալ	Օսմ։ »	9	7
Պանք տը Գոնս	» »	7	27
Սօս Շանժ է վալէօր	» »	4	37
Թրամուէյ	» »	487	½
Բուժէլի երկաթուղի	Ֆր։	48	20
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բաժնեթուղթ Լավրիսի	»	115	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 28 փետրվար ժամ 5 վայր։ 15 երեկոյ

Անգլ։ քոնսոլիտ		98	7/8
Օսմ։ » Սէրի Դ։	բացուեցաւ	15	7/8
» » »	գոցուեցաւ	15	7/8
» » »	Ա։	28	½
» » »	Բ։	16	½
» » »	Գ։	15	¾
Օթոման 1871		89	½
Փոխառութիւն 1873		99	¾
Պանք Օթոման		12	⅛
Ռուսական փոխառ։ 1873		102	
Եգիպտական միացեալ (ուիֆիֆիյէ)		88	¼
» առանձ։ բրիկիէժիէ)		102	½
Տպրա Պանիէ		83	
Տօմանիայ փոխառ։ Բօշիլտ		102	¼
Հունգարական պարարթուղթ 4 %		—	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25	536

Վիեննա, 28 փետրվար ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121	45
Օսմանեան երկաթուղի	23	40

Բարիզ, 28 փետրվար ժամ 3 վայր։ 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 %	104	67 ½
» » 3 %	85	32 ½
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ։ բացուեցաւ	16	12 ½
» » »	գոցուեցաւ	16 20
» » »	Բ։	16 30
» » »	Գ։	16 30
Օսմանեան երկաթուղի	49	50
» լէվիի ժամանեթուղթք	—	—
Պանք Օթոման	559	37 ½
Գրէտիտ Լիոնէ	725	
» Ֆոնսիէ	1876	25
Բաժնետոմս Լիոնի	1362	75
Սուէզի ջրանցք	2275	
Ռուսական 5 % 1877 ի	102	
Իտալական Ռանթ	96	50
Սպանիական տարադրին	76	
Եգիպտական միացեալ	447	50
Բրիօրիթէ Թիւրք	457	50
Հելլենական	449	37 ½
Զէք Լոնտոյի վրայ	25	35

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 28 փետրվար ժ։ 10 վ։ 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	85	43 ¾
Օսմանեան քոնսոլիտ	16	
Եգիպտական	446	25

ՊԷՅԻՔԹԱՇԻ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Անցեալ ուրբաթ օր Պէյիքթաշի թաղականներէն Տատեան Տրդատ պէյ բարեհաճելով զիս Պէյիքթաշի ազգային դպրոցի զանազան դասերը շրջեցնել, մի քանի խօսքով կ'ամփոփեմ դիտողութիւններս և քաղած տեղեկութիւններս։

Դպրոցն ունի երկու սեռէ 300էն աւելի աշակերտ եւ 20 ի չափ դասատու, տարեկան ընդհանուր ծախքը, որ 60,000 դահեկանի կը հասնի, վերջին ծայր դժուարութեամբ կը հաւաքուի։ աշակերտք, ըստ կարողութեան, փոքրիկ գումարներ կը վճարեն։ ոմանք եւս ձրի են։

Մեծ գոհութեամբ տեսայ որ 10-11 տարեկան տղայք թուաբանութեան դասու մէջ ծորակի խնդիրներ յաջողութեամբ կը լուծեն, մինչ իսկ արդէն ալճէպրա սկսած են։ պատմութեան դասուց մէջ աշակերտք լրագրի ձեւով մի գրութիւն կը խմբագրեն պարբերաբար իրենց դասատուին առաջնորդութեամբ։ ձեւ եւ պարունակութիւն ուրախացուցիչ։ թէ՛ ֆրանսերենի, թէ կրօնագիտութեան եւ թէ այլ դասուց մէջ աշակերտաց եւ դասատուաց աշխատութիւնն եւ եռանդը բացորոշ կերպիւ կը տեսնուի։ Սակայն ամենէն մեծ գոհունակութիւնը պատճառեցին ինձ աշակերտուհեաց ձեռագործերը, ոչ միայն անոնց կատարելագոյն յաջողած լինելուն պատճառաւ, այլ նաեւ նոյն իսկ սկզբունքը։ Դիտել տուի թաղական էֆէնտիին թէ որչափ լաւ կը լինէր եթէ նոյն սկզբունքը նաեւ աշակերտաց համար ընդունուէր եւ փոխանակ 10-11 տարեկան աշակերտաց ալճէպրա սովրեցնելու մի քիչ ատաղձագործութեան և վաճառականութեան վերաբերեալ օգտաւէտ տեղեկութիւններ աւանդուին։ Այսպիսի մի դրութեան մեծ առաւելութիւնն արդէն Ֆրանսայի և Գերմանիոյ մէջ ճանչցուած և նախնական շատ վարժարանաց համար իրագործուած է։ Արդարեւ այս աշակերտաց մեծագոյն մասը չպիտի կրնան իրենց ուսումը կատարելութեան հասցնել

թէ դժոխքէն փախչեր են. կը փափագիմ կարծել սակայն թէ իրենց բարոյական վիճակը չէ այնպէս ինչպէս անոնց դէմքէն լինիլ կը թուի։

Դիտեցի Մեծ. Թաղական էֆֆին, որոյ ջանիւք դպրոցը կարճ ժամանակի մէջ մեծ յառաջդիմութիւն ըրած է, թէ աւելի խստութիւն բանեցուներ և պահանջել հարկ է որ ծնողք աւելի մեծ խնամք տանին իրենց տղայոց մասին. ցաւ է սիրտ պատասխանեց նա թէ ծնողք իրենց տղաքը դպրոց չեն ուղարկեր եթէ դպրոցի վարչութիւնն աւելի խստապահանջ լինի։

Դիտեցի նաեւ թէ աշակերտք մեծաւ մասամբ գլուխնին դէպ ի վար ծռած, ողորմելի թշուառ մի ազդեցութիւն կը նեն. ինչո՞ւ այդպէս, ըսի, ին՝ նման ուղղել կեցիք. դասատուն (Ֆրանսերէնի վարժուհին) սկաւ այս մասին գանգատիլ եւ իրաւացի կերպով ըսաւ թէ եթէ աշակերտք իրենց մեծերէն այսպէս օրինակ տեսնեն, հարկաւ իրենք ևս այնպէս պիտի ըլլան։ Երբ Պերլին էի, մի երեկոյթի մէջ ճարոնցի հարուստ աղնուականի մը ծանօթութիւնն ըրի. յաջորդ օրը բարեկամներէս մին հարցուց ինձ թէ ինչ գաղափար կազմեցի սոյն ճարոնցիին վրայ. սա մի ողորմելի թշուառ է, ըսի. ինչպէս, նա մի հարուստ աղնուական է, պատասխանեց. — այս չարդիւրը որ նա ինձ մի ողորմելի թշուառ լինել թուի, կրկնեցի.—այո, պատասխանեց, իրաւունք ունիք, կը զարմանամ միայն թէ դուք այս իսկոյն դիտեցիք։

Կը ըսենք շատ անգամ թէ կրթութիւնը մեր ընտանեաց մէջ պակասաւոր է. Եւրոպացիք, նաեւ մեր Եւրոպացեալ երիտասարդները կը դիտեն թէ նա մանաւանդ իգական սեռի անհատները համեմատելով իրենց Եւրոպայի սեռակցաց չափազանց կարճահասակ և այս տեսակէտով ոգեղ են։ Ասոր պատճառն է, կ'ըսեն շատեր, մարդկութեան ցեղն և երկիրն. այո, այս կրնայ մի պատճառ լինիլ. սակայն եթէ 15 տարեկան հասակին մէջ օրիորդներն ամուսնանան և մեծաւ մասամբ իրենցմէ խիստ աւելի տարիքոտ անձանց հետ, ոչ միայն ընտանեաց մայրը մի կատարեալ մայր չկրնար ըլալ և տղաքը չկրնար պարտ և պատշաճ կերպիւ դաստիարակել, այլ նաեւ ընտանեկան ներդաշնակութիւնը պակասաւոր կը լինի, որ վնասակար հետեւանքներ կ'արտադրէ։ Ո՛րչափ կիսակիրթ հայրեր կան տակաւին որք ամբողջ սերնդոց դժբաղդութեան պատճառ կ'ըլլան։

ՏՕՔԹ. ԷՕՓԷՆ

ԳԱՒԱՌՈՒԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍՓԻՈՆ-ԳԱՐԱՇԻՍԱՐ, 9 փետր.

Անձնական կիրքեր, կուսակցական հակառակութիւններ և ամուլ վէճեր ցանց մը կը կազմեն Առաջնորդ Հօր շուրջն և ամուլ ու ապարդիւն կը գործեն իւր պաշտօնավարութիւնն. առաջին քայլերէն բառնարնթիւ մեծամասնութիւն մը հակառակորդ կը կանգնի նմա, տեսնելով որ ազգու գործունէութիւն մը ցոյց չտալով հանդերձ, կողմնակցութեանց կը միտի։ Թաղ. Խորհրդոյ եօթն անդամց թիւն իրենի բարձրացնելու խնդիր մը յարուցանելով՝ իրր ամսէ մը ի վեր է դարձաւ կորդեան հանգոյց մը և քար գայթակղութեան որ կ'սպառնայ յանդիպ Թաղ. Խորհրդոյ անբաղձալի լուծման և գուցէ դուռ բանայ աւելի ծանր խառնաշփոթութեանց. յայտնի է թէ ոչ մէկ ազգային խնդրոյ վրայ խորհելու ժամանակ եղաւ, և ամէն ինչ աւելի անգոհացուցիչ, աւելի անկերպարան վիճակի մէջ է քան զոր չէր երբեմն. միով բանիւ Եօք կը տիրապետէ, և Առաջնորդն ի զո՛ւր կը մաքառի այդ ամրակուռ պատուարին դէմ. ու մեծամասնութեան դէմ. Բալանեաց չինութեան գործը կը մնայ երեսի վրայ. ազգ. վարժարանի ուսուցիչք մէկէ շատ աւելի անգամներ հարկադրեցան իրենց ամսականներն ուզելու համար դիմումներ ընել Առաջնորդին և Թաղ. Խորհրդոյ փոխատեղապետին որ իւր պաշտօնին սահմանը կը կարծէ միայն առաջին տեղապետութեան և աթոռակալութեան պաշտօններուն թեկնածու լինել։ Տեսնենք ո՞ւր պիտի յանգի կրից այս ալեկոծութիւնը։

—Լրագրաց ընթերցողներուն մեծ զարմանք պատճառեց հոս 'այն լուրը թէ Նիկոմիդիոյ Գընչըլար գիւղին մէջ կատարուած պսակադրութիւն մը ապօրինի և անվաւեր կը հռչակուի այն պատճառաւ որ վեցերորդ աստիճանի ազգականաց վերայ կատարուած է։ Այս լուր զարմանաց և ապշութեան առիթ եղաւ, կ'ըսենք, որովհետեւ այսպիսիք հաղուագէպ չեն ասա, և դեռ մօտ օրերս նմանօրինակ խնդիր մը ծագած ըլլալով Առաջնորդ հօր և քահանայից միջեւ քննութեանց ու խորհրդածութեանց նիւթ դարձած է, մնքի ոչ նուազ չփոթութեան առիթ լինելով։ Կը յիշուի թէ դեռ երկու տարի առաջ եթէ չենք սխալիր հոգելոյս Գէորգ Սրբազան արտօնած էր խնամութեանց մէջ մինչեւ հինգ ճիւղ և ազգականութեանց մէջ մինչեւ վեց ճիւղ հեռաւորութիւնը բաւ համարել, որմէ վերջ այդպիսի նշանախօսութիւնք պակաս չեղան։ Առիթ է ուրեմն որ Պատրիարքարանն ձեռք առնելով խնդիրը, բացորոշ հրահանգներով վերանգամ ընդ միշտ վերջ տայ այս չփոթութեանց։

—Ուրախ ենք յայտարարել թէ Ընկերական վարժարանը վերաբացուած է նախորդ ամսոյ սկիզբէն ի վեր և յարատեւ եռանդեամբ կը շարունակէ, մասնակցութեամբ Գառնիկ էֆ. Մարմանեանի որ անձնուիրաբար ստանձնած է երկրաչափութիւան դասերն. հրճուանք միայն կ'ըզգան բոլոր կրթասէր ազգայինք տեսնելով որ այս վերաբացմամբ կը պտկուին իրենց իղձերն, և անշուշտ պիտի վայելէ մեր հայրենիք այս յարատեւութեան արդասիքը։

ՆԱՄԱԿ ՖՐԷԶՆՈՅԷ

(Շար. երեկի թուոյն Ա. վերջ)

Այժմ Ֆրէզնօ իւր գաղութներով 6000 տունի չափ է 30,000է աւելի բնակչօք. բնակիչք մեծաւ մասամբ գաղթած են Ամերիկայի զանազան նահանգներէն, բայց ամէն երկրէ ու ազգէ ժողովուրդներ կան, անդլիացի, իռլանդացի, գաղղիացի, գերմանացի, իտալացի, ռուս, հայ, յոյն, հրեայ, պուլկար, գարատաղցի, մեծ թուով չինացի և այլն և այլն. այս վերջնոց մասին եղած տեղեկութիւնն այսինքն Ամերիկա դալու բացարձակ արգելքն ի հարկէ լսեցիք, սակայն Ֆրանցիսկոյ նահանգը լեցուն է այդ տեսակն, աշխատասէր, և սակաւապէտ ժողովրդովն որք մեծ վնաս կուտան ուրիշ ազգի գործաւոր դասուն, միշտ անոնցմէ պակաս օրականով գործելնուն համար։ Օր աւուր կը բազմապատկի այս քաղաքի բնակչաց ու տանց թիւը. մեր գալէն ի վեր որ դրեթէ 5 ամիս կը լինի, 6-700է աւելի չենքեր աւելցած են քաղաքին մէջ ու շարքը։ Քաղաքիս առեւտրական կեդրոնը հեռաձգեալ կ'ընդարձակուի, հոյակապ չենքեր կը կառուցուին, նորաձեւութեանց եւ կերպասեղինաց վաճառատունները կը բազմապատկին և կը լեցուին մեծաքանակ ու ճոխ ապրանքներով. դրամատունները կ'ընդարձակին իւրեանց գործառնութեանց սահմանն՝ աւելցուցնելով գրբամագլուխնին. արդէն գտնուած չորս դրամատանց վրայ երկուք ևս աւելացան կառուցանելով մեծածախս և հրկայ չենքեր. փառաւոր և գեղեցիկ հօթէլներն ևս մեծ փայլ մը կուտան քաղաքին։ Այս վերջին տարուան մէջ, հասարակութեան վերաբերեալ չենքերն, ինչպէս են հիւանդանոց, յիսմարանոց, թատրոններ, ֆիարչաւի կրկէս, մասնական օթեակ, թանգարան և այլն և այլն հասատատուեցան ու հեռաձգեալ կ'աւելնան դոցա յարակից չենքերն։ Քաղաքին մէջ ձգուած են արդէն թրամուէյի գծեր որոց վրայ անընդհատ կ'երթեւեկին կառքերն. կ'ըսուի թէ քիչ ատենէն այդ գծերը պիտի երկարին մինչեւ 4-5 մղոն հեռաւորութեամբ գաղութներն։ Եղեկարական լոյսերն ընդհանրացած են Ամերիկայի ամենափոքր գիւղաքաղաքաց մէջ իսկ և Ֆրէզնօ չէր կրնար զուրկ մնալ այդ լուսապայծառ կանթեղներէն՝ որոցմով ինչպէս նաեւ օդային կաղէրով կը լուսաւորուի դիշերներն ամբողջ քաղաքն, շուկաներն և հասարակաց վայրերը։ Զարժեր յիշել այն անհամար հեռաձայներն (թելեֆոն) որք հաստատուած են ամենայնտին վաճառատանց և մասնաճառներու կրպակներու մէջ իսկ, և ուրիշ զանազան միջոցներն որք յարաբերութեանց դիւրութիւն և արագութիւն կ'ընծայեն ամբողջ ժողովրդեան։

Ֆրէզնօի մէջէն կ'անցնի երկաթուղի մի գիծ որ ձգուած է հիւսիսէն հարաւ, բայց ուրիշ ընկերութիւն մը՝ արեւմուտքէն արեւելք գիծ մը եւս տանելու մտադիր լինելով, այդ գիծը Ֆրէզնօի մէջէն անցնելու համար քաղաքացիներէն պահանջած է 200 հազար թալեր. անմիջապէս հանգանակութեան ձեռնարկելով այդ գումարը պատրաստած են, բայց ընկերութիւնը տակաւին գործի սկսած չէ, թէեւ տարիէն աւելի կը լինի որ եղած է այդ առաջարկութիւնը։ Վերջին օրերս զրոյց եղաւ թէ տարբեր ընկերութիւն մը յանձն կ'առնու նոյն ուղղութեամբ գիծ մը տանելու Ֆրէզնօի մէջէն եթէ քաղաքացիք 250 հազար թալեր վճարելու յօժարին... շատ անգամ դիտմամբ կը հնարեն ու կը հրատարակեն այս կարգի լուրեր որպէս զի շահադէտք իւրեանց գանձան նպատակներուն մէջ յաջողին եւ մանաւանդ հողերուն գները բարձրացուցնեն։

Այս քաղաքին մէջ հաստատուած չէ տակաւին ո՛և է գործարան, բայց ի դիւրայ, պատրաստ և տախտակի գործարաններէ։ Դիւրայ գիւղատուր գործարաններն 6 հատ են. քաղաքէն 3-6 մղոն հեռաւորութեամբ հաստատուած ընդարձակ այգիներով շրջապատեալ որք գործարանատերոց սեպհականութիւնքն են. այդ գործարաններէն մին իւր 640 էյքրը այգիովն վերջերս ծախսուեցաւ և գնեց անգղիացի մի ընկերութիւն մէկ միլիոն թալերի (երկու հարիւր հազար Անգլ. ոսկիէն աւելի)։ սոյն գործարանաց մէջ կը գործեն Չինացիներ ամբողջ տարին։ Պատրաստ գործարանաց գլխաւորները քաղաքին մէջ են և տարւոյն 6 ամիսը միայն կը գործեն, չորցուցնելով և սրսուուկներու մէջ լեցուցնելով գեղձ, ծիրան, սալոր, թուզ, նեղսարին և մեծաւ մասամբ չամիչ. այս պատրաստները կը զրկուին Ամերիկայի միւս նահանգներն և մինչեւ անգամ ի Լոնտոն։ Մեծաքանակ է չամիչի արտադրութիւնը. հրատարակութեանց նայելով այս տարի Ֆրէզնօէն արտածուած է դէպ դիւրայ երկու հարիւր հազար մնոտուկ (1) չամիչ։ Այս տեղ խաղողն արեւուս ներքեւ չորցուցնելով միայն կը շինեն չամիչ և ոչ թէ Ցանկաստանի պէս մոխրաջրէ անցնելով։

Այն տողերէն կրնայ հասկցուիլ որ Ֆրէզնօի ժողովուրդն երկրագործ եւ մեծաւ մասամբ այդ եղ որդ են. ամենքը ալ քիչ շատ հողատէր և ամենոք ինք կը մշակէ իւր երկրէն. դբժուարութիւն չունի հոս երկրագործութիւնն և մանաւանդ այդ եղ որդութիւնը՝ քանի որ ամէն աշխատութիւն գործիքով կը կատարուի և շատ դիւրագնի են այդ գործիքներն։ Հոս կամ աւելի ճիշդը Ամերիկայի մէջ առեւտրական ասպարեզէն եաք եւ կընանք ըսել անկէ աւելի շահաւոր ու ապահով է հողագործութիւնը. այս երկրին հարուստ դասը կը կազմեն աւելի հողագործները քան թէ վաճառականներն ու արհեստաւորները եւ այդ զարմանալի չէ, քանի որ ամէն ոք կը վայելէ ապահովապէս իւր քրտնաց արդիւնքն, արդիւնք մը որ չենք մեղանչեր եթէ ըսենք թէ շատ շատ է բազդատմամբ իւրեանց աշխատութեանն՝ երբ ի մտի ունենանք մեր հայրենակցաց աշխատութիւններն ու ձեռք բերած արդիւնքն։ Օրինակով մը բացատրենք։ Ֆրէզնօի շրջակաները 8-10 մղոն հեռաւորութեամբ տեղեր 40 էյքր երկիր մը եթէ բոլորովին անմշակ է կրնայ առնուիլ 2500 թալերի (2) և եթէ 3-4 տարուան այդի կամ պտղատու ծառեր տնկուած են կ'արժէ 5000 թալեր. հարիւր նոյնն է որովհետեւ անմշակ երկիրն առնողը պարտի մշակել, այդի շինել կամ պտուղի ծառեր տնկել և 3 տարի սպասել անկէ բերք ստանալու համար, մինչդեռ մշակեալ երկիրն առնողն անմիջապէս արդիւնք կ'ստանայ. արդ 40 էյքր երկրի համար 2 տնձի աշխատութիւնը բաւական է՝ որոնք տարեկան միջին հաշուով կրնան արդիւնք ստանալ իւրեանց երկրէն զուտ 2000 թալեր. նոյն շահը կրնան ձեռք բերել և ալ աւելի եթէ մշակեն բանջարեղէն, անկարտուներ և այլն. այս հաշուէն կընանք հետեւցուցնել թէ՝ հողագործի մը աշխատութեան փոխարէնը զեղչելէ եաք՝ իւր դրամագլուխը կը կրկնապատկի չորս տարուան միջոցին, իսկ եթէ աշխատութիւնն առանձին համարինք՝ դրամագլուխը կը կրկնապատկի 2½-3 տարիէն։ Այս տողերէն թող չը կարծուի թէ՝ մեր մեր հայրենակիցներն հրապուրելու և գաղթել տալու ջերմ պաշտպաններն ենք. այդ մասին ունենք խօսելիք ուրիշ առիթ, բայց չենք կարող ճշմարտութիւնն աքօղել և համեմատիք լինել կարդ մը անանց որք Ամերիկան թշուառութեան վայր մը կը նըկարագրեն և ասա՛ կարող մը սուրբն ու փոքրիկ առեւտրականներ որք աննչան են. մեծ ամօթ ու անբաղդաքաղաքութիւն կը համարուի եթէ մէկը փորձէ սակարկել, զարմանօք յանախորդին երեսը կը նային ու դուռը ցոյց կուտան. Ցանկաստանցւոյս անհաւասալի կը թուին ասոնք բայց իրողութիւնն այդ է։

Գալով արհեստաւորաց պէտք է ըսեմք որ նոքա եւս լաւ կը շահին. կան արհեստաւորներ որք օրական 5 թալեր կ'ստանան, բայց միջին հաշուով արհեստաւորի մը օրականն է 2½-3½ թալեր. դերձակն, կօշկակարն, հիւսնն, երկաթագործն, ժամագործն, որմնադիրն եւայլ արհեստաւորք այդ օրականէն բնա՛ւ պակաս չեն ստանար։

(1) Մնոտուկ ըսելով պէտք է հասկնալ փոքր տուփեր որոց պարունակութիւնն է 20 լիպրայ կամ 7 հոխայ չամիչ։ Ստորին տեսակ չամիչները պարկերու մէջ կը լեցուին 100 լիպրայ ծանրութեամբ. իսկ միւս պտուղներուն տուփերն աւելի մեծ են։

(2) Մէկ թալերը 22¾% է, 4 թալեր 40 սենթը մէկ օսմ. ոսկի հաշուելով։ Ոմանք կը կարծեն թէ հինգ թալերը մէկ անգղ. ոսկի է՝ բայց կը սխալին. 4 թալեր 84 սենթն է 1 անգղ. ոսկի։

իսկ այն արհեստաւորք որք 150-200 ոսկի գրամագլուխով և լեզու գիտնալով կը յաջողին խանութի մը ունենալ և իւրեանց հաշուոյն գործել կրնան շահիլ այնչափ որչափ թերեւս կ'արդ չէ շահիլ Ցանկաստանի մէջ 4-5000 լիրա գրամագլուխ ունեցող վաճառականն մը։ Այս քաղաքին մէջ բաց ի ոսկերիչէ կը գտնուին ամէն կարգի արհեստաւորք, հեռեւաբար ոսկերիչ մը շատ յաջող գործ կրնայ ունենալ և քիչ ատենէն մեծ գրամագլխոյ տէր ըլլալ. բայց միշտ ի մտի ունենալու է թէ՝ այս երկրին մէջ յաջողելու ամենագլխաւոր պայմանն է երկրին ընդհանուր սովորութիւնն ամէն ինչ ստանալ իւրեանց Ֆրէզնէրէն գիշեռնալ. ասուդիւ կան շատեր որք առանց լեզուն գիտնալու կը յաջողին գործեր գտնել, բայց միշտ կը նեղուին և ասպարէզ չեն կրնար ունենալ մինչեւ չը վարժուին տիրող լեզուին։

Այս քաղաքին մէջ մեծ շահու աղբիւր մ'է նաեւ կարուած ունենալն. թէ՛ տուներու և թէ վաճառատանց վարձքերը շատ սուղ են, այնպէս որ Ամերիկայի մեծ քաղաքաց մէջ բնակողներն շատերը կը վճարեն թէ այս տեղի վարձքերը նոյն քաղաքաց կրկինէն աւելի են. հարկ չկայ վկայութեան այդ ճշմարտութեանն հաւատալու, քանի որ կը տեսնենք թէ տան հազար թալեր արժող վաճառատուն մը (հաշուելով նաև գետնին գինը) ճիշդ հինգ տարիէն կը հանէ իւր գինը ապահովապէս. բայց որչափ քիչնայ այդ գումարն այնչափ աւելի շատ միջոցի մէջ կը հանէ իւր արժէքն, օրինակի համար 1000 թալեր արժող տան մը (միշտ գետնին գինը հաշուելով) տարեկան իւր գինը կը հանէ։ Այդ գնով այսինքն 225 օսմ. ոսկի արժող տան մը վարձքն է 4½-5 ոսկի ամեան։ Այս տեղ բոլոր վարձքերը ամսականի հաշուով են և կանխիկ կը վճարուին, եթէ մէկը մի քանի օր ուշացուցէ վճարումն՝ կայուածատէրն եթէ ուզէ անմիջապէս կրնայ դուրս հանել վարձակալն։

Կան նաեւ ուրիշ կարգի շատ մը գործեր՝ օրինակի համար հաւաքածութիւն, կովարածութիւն, մեղուաբուծութիւն և այն որք մեծ շահ կ'արտադրեն և չարաչար աշխատութեան կարօտ չեն, բուսական է քիչ մի ջանք և յօժարամտութիւն։ Կան շատեր որք 2-300 հաս պահելով տարեկան 100-150 ոսկի զուտ շահ կ'ունենան, երբ կով պահելով 100 ոսկոյ շահ կ'արտադրեն մէկ տարուոյ շրջանին մէջ. այս համեմատութեամբ են նաեւ ուրիշ կարգի գործեր։

Ուրիշ երկիրներու գործաւորաց հետ բաղդատելով այս տեղի հասարակ գործաւորաց վիճակն ու ստացած օրականը՝ պէտք է խոստովանիլ որ բաւական գոհացուցիչ է. ասուդիւ ամէն տեղ գործաւորին կեանքը դառն է, բայց ասա մեղմացած կը համարուի այդ դառնութիւնն երբ ի նկատ առնենք թէ՝ գործաւոր մը օրական մէկ թալեր կրնայ աւելցունել եթէ շրջայլօրէն չը ծախսէ. այդ հաշուով քանի մը տարիէն կրնայ ազատվիլ իւր անկարգութեան և ծերութեան օրերը։ Հասարակ գործաւոր մը այս տեղ կ'ստանայ օրական 1½ թալեր, կին մը 1 թալեր, 12-16 տարեկան աղջիկներն ու մանչերն 75 սենթ։ Ընդհանրապէս օրական 9 ժամ կը գործեն, բայց կան տեղեր ուր 10 ժամ է, ինչպէս այս քաղաքին մէջ։ Միայն թէ (ո՛ւր է որ այս շաղկապը ամեն բանի մէջ իւր քիլիը չը խոթէր) խնայողութիւն և անտեսութիւն ըսուած բանը չկայ այս երկրի ժողովրդոյ և ընդհանրապէս գործաւոր դասուն մէջ. գործաւորը մի երբ իւր չարաչարանքը կ'ստանայ մեծ բեռ մը կը լինի իւր անձին կամ խղճին վրայ եթէ նոյն կիրակին ամբողջովին չը ծախսէ գինետուներու մէջ, երբեմն ալ պարտուրուելով իւր բարեկամներէն փոխառութիւն ընել կամ դէպոզիտ դրամ դնել. շատ քիչ գործաւորներ բացառութիւն կը կազմեն և այն գաստակարգին կը վիրաբերին որք ընտանեաց տէր են։ Այս պատճառաւ կը քամահրեն և կ'անարգեն այն ժողովրդոյն որք դիտեն անտեսութեամբ ապրիլ։ Չենացւոյ անարգուելուն և երկրէն արտաքսուելուն դէմ խուսոր պատճառներէն մին է խնայող լինելնին։ այդ կարգի ժողովրդոյ՝ այսինքն անտեսութեամբ ապրողներուն, «երկրին ցեղն էք» կ'ըսեն և միշտ կը ծաղրեն ու կը ծաղրեն. ցաւ է սիրտ պէտք է խոստովանիմ որ Հայերն ևս իւրեանց բնածին համեստ կենցաղովը կ'արհամարհուին ու դէշ աչքով կը դիտուին։ Այս աւետարանական երկրին Քրիստոնեայ՝ ժողովուրդ կը թուի թէ լաւ ուսումնասիրած են Քրիստոսի կեանքն և կ'ըսեն թէ ո՛վ որ կերպով ու արբեցող է, նա Քրիստոնեայ է, բարի մարդ է և ճէնթըլմէն է, իսկ ով որ չուտեր և մանաւանդ չը խմեր Դեւ կայ կ'ըսեն անոր մէջ... ո՞ր եր թէ՝ մեղ պէս հեթանոս ժողովրդներ Քրիստոնեայ ընելու ջանացող այդ պարկեշտ միսիոնարք իւրեանց երկրի ժողովրդոյ հասկցունէին Աւետարանի ոգին և փոխանակ մերպահէին ու արբոյ բարեհաճութիւնը խծծելու, սոցա ծայրայեղ մոլութեանց ու արբեցութեանց պահ մը սահմանէին և չարախօս լեզուները բարի խօսելու վարժեցունէին. է՜հ, այդպիսի ծառերէ այսպիսի պտուղ միայն կրնայ սպասուիլ։

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱԼՄԱԹՕՄՐՈՒԲԻ

Սալմաթօմրուքի թաղին մէջ 8-9 ամիսներէ ի վեր հաստատուած լինելով Աղքատախնամ անուամբ ընկերութիւն մը, վաւերացեալ ազգային բարձր իշխանութենէ, որոյ նպատակն է վիպեալ ազգատիւսադաց բժիշկ, դեղ, և ի հարկին սնունդ մատակարարել, նոյնպէս ուսնական օրերու առթիւ ուսուցիչ բաշխել, իւր հաստատմանէ ամիս մը վերջ նպաստակի գործադրութեան սկսած է ի գործադրութիւն հանուն թաղեցւոց հնարքիւ Ցնօրէն Խորհրդոյ անխոնջ աշխատանաց։

Այս անգամ կնոջ ծննդաբերութեան տագնապալից աւուրց մէջ յիշեալ ընկերութիւնն ամեն ջանք ի գործ դրաւ ընտանիքս մահուան ճիրաններէն ազատելու համար և հնարցս Տօքթէօր Տարմանթրայի և վիպեալ մանկաբարձի մը, թէեւ ամեն դարման անօգուտ եղաւ։

Ցուզարիաւորութեան ծախքն հոգաց Աղքատախնամ Ընկերութիւնն որ նորածին երախայն միրուել տալով իր խնամոց տակ առած է, որոյ մասին հրապարակաւ իմ խորին երախտագիտութիւնս ու ջերմ շնորհակալիքս կը յայտնեմ Տնօրէն Խորհրդոյ և հայոյն անդամակցաց։

Մ. Ե.

ԱՌԱՕԹԱՒՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՓՈՔՐԱԳԻՐ

ԸՍՏ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԳԻՒ, ԱԶՆԻՒ ԼԱԹԱԿԱԶՄ 3 ԴՈՒՀ. ՆՈՅՆ ԸՆՏԻՐ ՈՍԿԵԶՕՇ 4 ԴՈՒՀ.

174 երեսներէ բաղկացեալ այս Աղօթագիրքը կը պարունակէ առաւօտեան, ի ժամու Ս. Պատարագի եւ ի գիշերի բոլոր աղօթքներն, զորս կը զարդարեն 52 պատկերներ պատշաճապէս յարմարցուած։

142

ՆՈՐ ՍԲԺԱՐԱՆ ԵՒ ԳԱՐԵՁՐԱՑՈՒՆ

Մկրտիչ Պոյաճեան և Գրիգոր Պապիկեան էֆէնտիներու սրճարանն, որ ի Բերա Մեծ Փողոց թիւ 151, կը գերազանցէ չրջակայ բոլոր սրճարաններն և գարեջրատուներուն։ Արեւելեան նուագածուած ընտիր խումբ մը շարաթը հինգ գիշեր և կիրակի ու ուրբաթ օրերը պիտի նուագէ։

Ամեն տեսակ ընտիր ըմպելիք և ամէն ժամու համար նախաճաշ կը գտնուի խիստ աժան գներով։ Այս սրճարանն, ուր կը գտնուին ամէն տեսակ լրագիրներ, յոյժ ճաշակաւոր կերպիւ կահաւորուած է։ Սրճարանը մինչեւ առաւօտ բաց է Բարեկենդանի առթիւ։

325 3—5

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ LIEBIG

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖԹԼԷՑ-ՊԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց։ Մեծ դիւրութիւն և խնայողութիւն Վայրկենական պատրաստութիւն արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղէնաց համար բարեխառնելու գերընտիր միջոց։

Հիանդաց և ապաքինելոց համար կազդուրիչ դեղ։

Պահանջել այս ստորագրութիւնը Liebig կապոյտ մելանով։

236

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով, ԵԼԵՆԻ ՔՈՒԼԷ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թիմարէթ խան, թիւ 4։ Կը ծախուի նաև ուտեստեաց վաճառականներու, դեղավաճառաց, նպարավաճառներու քով և այլն

ՄԵԾ ՄԻԹՈՒԱՆՑԻ ԹԵՍԼԱ

ԷՄ. ՊԱԼԱՊԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՌԻԳԱՅԻԿ ՆԵՐԿԱՅՈՒՄՆ

Զինաստանէն, Հնդկաստանէն եւ Ճապոնէն

12 — Պէս. Ճէլալ դէր խան, — 12

Լաւագոյն Եգիպտական վաճառատան գինիներ

ՆԵՐԿԱՅՈՒՄՆ—ԱՊՏԱՆՈՒՄՆ

Քան տարիներ ի վեր Թէլլի մեծաքանակ առեւտուր ընելով դրամագլուխ զրկելով զայնս ի Աւստրիա և Պարսկաստան, բազմամիւս անձանց խնդրանաց վերայ որոշեցինք քաղաքիս մէջ Թէլլի կեդրոնական վաճառատուն մը հաստատել «մեծ պանակ» եւ «փոքր-բաբանակ» վաճառանց համար։ Վաճառականք, դերձակաց, նպարավաճառաց եւ ընտանիքներնոր զբաղեցնող ձրան պատճառաւ իրենց պարագաներ կը պատրաստեն, եւ անոնք որ կ'ուզեն ոչ միայն լաւ, հապա նաեւ «տաւ տաւ թէյ» ունենայ, կը հրաւիրուին այցելել «Թէյ մեծ մեծերանոցներն» եւ զոհ պիտի մնան։

26

Տեսփերուն վերայ պահանջել Էմ. Պալապանի եւ ընկ. ստորագրութիւնն եւ Աքքաղաքի պատկերն։

ԱՆԴՈՆԻՈ ԲԷՌԻՆԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

61 եւ 71 — Գալատիա, Նորքանքլար — 61 եւ 71

Հանդուցեալ ԱՆԴՈՆԻՈ ԲԷՌԻՆԻի ժառանգորդիները պատիւ ունին հրաւիրել իրենց բազմաթիւ յաճախորդներն, ինչպէս և հասարակութիւնն, որ հանի այցելել իրենց վաճառատուները, զորս ի նորոյ լցուցած են ամեն տեսակ նոր առարկայներով, ինչպէս, Խանոցի վառարաններ ամեն տեսակ. Վառարաններ յատճաղակիք, երկաթէ, երկաթեայ թիթեղէ եւն. Խոհանոցի ամեն տեսակ պնակաց կիսաւոր ածուր թափածու երկաթէ, կիսաւածուր երկաթէ եւ Ֆրանսական պղնձէ. Պարկի ծանրայոյժ Լամբարտ. Դանակներ (Ֆրանսական ապրանք) ալրակա և ոսկեթափած ալրակա. արծաթագոծ գլխին մետալ Անգլիական դանակներ եղջերի և երենասեաց կոթերով. Պարզեղէն ջրհաններ, հրդեհի ջրհաններ, Պարտէզի կարգինիներ, Հաճարի ծառներ, ամեն տեսակ Լուքարաններ եւ եւ։

ՇԱՏ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

Ծան. Բէրինի վաճառատունն ունի արհեստանոց մը՝ հարկ եղած ամէն մեքենաներով՝ կատարելու համար յանձնարարեալ ամէն աշխատութիւն։

Ի գիտոց Ա. Բէրինի ժառանգորդաց

294 Ժ. Գ. Բէրինի

Ի ՍԱՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԹՈՒՑՐԻՑԷ

Շէհրը չուպաթէն 19ընեմը բազար կիւնիւնէն ի թիթպարէն հէր բազար կիւնլերի Եէնի-Մահալլէսէն սահաթ 4½ տա, պիր վաքար հարաքէթիլ Մէղար-Պուրնու Պէյաւլարէ Թարապիա իսկէլէրինէ ուղրաեարագ Պէյքօզա վէ օնան Գուզզունճուղա գատար Անատոլու ճիհէթի իսկէլէրինէ ուղրայուլ Քէօրիւյ կէլէճէկի իլան օլունուր։

184 2—5

Ի ՍԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻՆ

Շէհրը էմանէթինէ այիա օլուպ իւշ եիւզ պէշ սէնէսի մարթը իպթիտասնտան սէնէի մէրդումէ նիհայէթինէ գատար պիրեր սէնէ միւտաեթլէ իհալէ օլունմադ իւզրէ շէրաիթը մաղիւմէ իլե մէվգէի միւզայեատէյ գօնդրան բուսումնիտան զէպհիե վէ գօիթրբալար բուսումնէրն թէկպարիւր իտէճէ պէտաեալթը հատար լայգընը պուլատուղը թագտիրատ իչպու շուպաթէն եէրմի իբէնճի չարշէնպէհ վէ մարուֆ տուլար բէսմիլին շուպաթէն եէրմի սէրշինճի ճումա իրթէսի վէ Լիմին էնսիւնատ էմանէթի մալը պուլունան թիւթիւնճու վէ մանամ պարադալարը իլէ էմանէթի վէ սէվգիյրը պէլէնսէկ բաղուճճիլրէնրէն վէ չէրիլեր իլէ ոտիր բուսումնտը միւթէֆէրիրիգ անէն շուպաթէն եէրմի սէրշինճի սարլ կիւնի գարարը գամիրլէրի վիրիլէճէկլինատէն իթտայնա վէ եէրմի պիրինճի կիւնիւնէ եիւզատ պէշ թէնգիլինէ թալիպ օլանլարէն մադամ Սէրասկէրի Լեվազիմամէթ ուսմուսկիյ տայիրէսինէ կէլմէկլէրի իլան օլունուր։

242

12 Շուպաթ 304 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԿԷՐԻ

Պիր սէնէսէ լիւզում միդատար ալնմադ իւզրէ քէմիէն իբլիկինէն մամուլ էնսիպ գէօնլրդ չէրիա պէհէր մէմբրաը էլլի բարայա.

Մինտէր եիւնիւ պէշ պին մէմբրս պէհէրի սէօրիմ զրուչա.

Տէօրթինճի օրտուլի հիւմայուն մէրքէզինէ թէպլիմ օլունմադ իւզրէ սէօրիմ պին ֆէս պէհէրի տօգուզ պուչուգ զրուչա.

Միւպայիա օլունմադ իւզրէ մէվգէի միւնադ ասասա գէօնուլմադ պալամատ մուրագամ էշիա ֆիյաթը մուրագամալէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինէ օլուպ, շուպաթէն եէրմինճի կիւնինէ դատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի իճբա օլունարագ մէգէրիւր կիւնատ գարարը գամիրլէրի վիրիլէճէկլինատէն իթտաչնա վէ եէրմի պիրինճի կիւնինէ եիւզատ պէշ թէնգիլինէ թալիպ օլանլարէն մադամ Սէրասկէրի Լեվազիմամէթ ուսմուսկիյ տայիրէսինէ կէլմէկլէրի իլան օլունուր։

AU CROISSANT ԿՕ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Եիւքսէք Գալաթրբա · Վայվոտայի դրան, 94

Մեծ վաճառահանդէս հանդերձեղինաց, չափազանց զեղչեալ գներով ֆր-ով

Զիրան բալթօ, մէկը փանէլայով, վայելուչ ձեւ, լաւ կարուած	25
Գասթոր Բալթօ, մէկը փանէլայով, Լինտան անգուսէ	28
Աբրանց բալթօ բոլոր բուրդէ, սքանչելի ձեւ	40
Առտրաքան բալթօ մէկը մեծաքաս կամ փանէլա, շատ վայելուչ	40
Բալթօ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լ.ընդն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որդ բաժնետերաց Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի դլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարդադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Դալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ գռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն վթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Գոլոյ

ԳՌԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և տակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Եօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ, Եւրոպական առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց տալիս տրուին անոնց, որք Ընկերութեանս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։

36

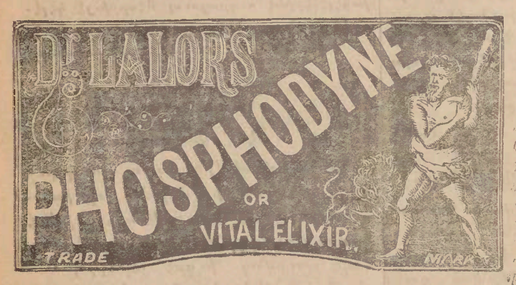

ԶԳԱՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ-ՈՒԺԻ ԿԱՐԳԱՎ

ԴՈԿՏՈՐ ՏՈՖԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ֆոսֆոդինը ազգային և հին դեղագործական մէջ ապացուցուած է և մեր այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՍԱՒԱՌ ԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև յոյժ գտնուած է, կոտաբերաց բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վատնումներ, եւ առնական այժերու կորուստներ յառաջ եկած ամէն զգայնական խանգարում։

Որ բոլոր դիւրարտադրութիւնը, ջղային եւ երակի հիւանդութիւններ, լեարդի եւ երիկամունդութիւնն, արեան չրջանի բոլոր խանգարութիւնքը, ընդհանուր հիւանդութիւնն եւ զգառանքը կը կասեցուցնէ կենսական այժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սասր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և մեծագոյն է։ Մեղմամղձութեան զգացումներն եւ պատանիք կ'ոնչեւանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՖԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ Ջղային հիւթ եւ ուղեղային զգայութիւն կ'սեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական էլեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ զգայութիւնն է։ Առնական կորոյը կը կենդանացուցնէ մարդկային ամէնագ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարով հոգեկու եւ առդիպ առողջութիւն մը, ոյնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւններնը կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անարժանամ է, կը զրէ եւ կը ճոխանէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորդիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի ջարդուած առաջին օրեն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կատարելութեանց նշանաւոր յաւելումն եւ կօրութեան եւ բարօրութեան զգայնումն մը այր վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Պարտողութիւնը վերանորոգուած է։ Անորմանը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աչեաց պաղանը կանանաւորապէս կատարուի։ Քու

ը կը լենի հանդարտ եւ կաղդուրի։ Դէմքը կ'ակսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն կը լենին, մարմնը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մարդը այլ կ'սատանան։

Զգուշացէք սասր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի Ծանօթ խոտ Ֆոսֆոդինը պարունակեալ է այն ամէն շիչերուն մէջ որք բրիտանական կանոնաւորութեան գրոյցը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փաթաթուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԼԻՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Զոյմոտա, պահպանոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 եւ 76։

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ԾՈՎԱԿԱՓՈՒՆՔ

ԳԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ, ՄԵՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԵՐ, ՄԻՀԱՏ ԾՈՎԱԿԱՓԹԻՒ, ՄԻՀԱՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամուտ մը փորձ պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Բաւական անգամ գործածելոյն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խկրոն որ երեսը, վիզը, թեերը և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցուցնէ։ Ընչեստ կ'ընէ մարթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաւերը, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն քրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասոնց ամենքն մեկ կ'ընէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուցածէ։

Գիշերաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Կոշնպես Բարիզ ու Նիս Եօրք։ Կրկնաճառուի սարքիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի գեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ֆ. և Ն. Քանֆիլը եղարց Բրիտանական գեղարանը, 435 Մեծ փողոց Բերա, Իսմին Քարաւանա, Զալաթիա. Եւ Լ. Քարարրդ 95 և 97. Գիւլիլեան եղարց քով 77 Լմին Իօնիա — , 51 Եկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Եղիսոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։

64

ՄԻ՛ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԵՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԻՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենայներն ի ԶԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալատրրդ, 120

Քարաքէօյի ազբիւրին դէմ. Ի ԲԵՐԱ, կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամէն տեղ՝ Անկէլոյի կարի մեքենային «Կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

Վ ԱՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Շաբաթական) 71

Ա. Զ Դ

Ծովանոն չոգենաւը, նաւապետ Ուրլքի, Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի մարտ 4ին։

ԷՏ. ԼԱՅՈՆԴԷՆ
Գլխաւոր Ծովանոյն ընդ.

ՍՏԱՄՈՔԻՍ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԺՈՒՍԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

Անորժակի պակասութիւն, ստամոքսի ցաւ կը բաժին Բաղէսքնի փոշիներով և բաղդիներով

POUDRES et PASTILLES PATERSON

Պիզմիւթով եւ մանեկ գիով

ՏԷՊԱՆ, դեղագործ ի Բարիզ, Պոտէն փողոց, 23, և ամէն դեղատանց մէջ։

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ ունեցողներն, որոց կեանքն ահագին տանջանք մ'է, մշտապես չարչարանք մը, ինքզինքն հանդարտեցնելու պատրուակաւ՝ ինքզինքն կը թունաւորեն թմրեցուցիչ կազմութիւն ունեցող թուղթերով, փոշիներով, Սկեարներով, որոց յաճախակի գործածութիւնը վարչական մը կը հանդարտեցնէ զիրենք, այլ ապահովապէս կ'սպանեն։

ՇՆՉԱՐԳԵԼՆԵ՛Ր

ՇՆՉարգելութեան միակ բուժիչ դեղն է

Ա. Ս Տ Ե Ղ Հ Ե Ղ Ի Ն Ն

(LA LIQUEUR DE L'ETOILE)

Պ. Ժ. ԼԱՍԴԻ, դեղագործ քիմիագէտ ի ՊՈՐՏՈ

Գրեթէ նոմ պատասխանի համար թղթագրոյցով, և Զրհնապես պիտի ստանար ամէն տեղեկութիւններն իւր դեղին և իւր ազդեցութեան բազմաթիւ ապացոյցներուն վրայ։

ՄԱՐԻՈ ԼԸՇՈ, դեղագործ-քիմիագէտ, 164 Սէնդ-Գաթերին փողոց, ՊՈՐՏՈ։

Ի Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են՝ ի Պոլիս, Թիւրքիքեան եղբարք, Լմին Էօնիւ, 77. Վ. Քասապեան, Պահչէ-Գաբու, 13. Պ. Պ. Վանոնի ձիանոս և ընկ., 14. Սուլթան-Համամ՝—Բերա, Քանդըլը եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թէոտորիտես, 244. Պ. Լօժէն Տէլլասուսա, 328։

151

VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »

(Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոեւէ նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանորինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի վերջ հանել։ Ոչ կասեցնել հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'սանձեցնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Արուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սպասարանի մը մէջ, յետոյ բարակ ոլորիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ըսպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չբլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէմքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿՆՈՂԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Զոյմոտա, Պահականոցին քով, կայսրան Զալաթիա-Շելչիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Զալաթիա։

77

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻ ԶԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի՝ տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար, կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազ, բրոնխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբլուն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքներու զօրացնելու համար շատ դիւրաբեր կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ իբրև թէ անոնցմէ աւելի ազդեցութիւն և սխորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդիմադրելու և հոմսեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան բլլալ։

Բնական և գուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել Հօկի անունը և Բարիզի բժշկական Ակադեմիան քիմիական զորոց կուսի Պ. Լասիէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուռայի և այլ Պուսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Ֆարիզ կարտարարութեան մինչեւ պիտի գտնուէ ուրիշ ոչ այս մասին ուշադրութիւն դրչարանի նշանը։ ընկերք։

Hogg

226 Ֆ. Ֆ. ՏՈՒՊԻՆ, Օրանիէ, Ֆրանսիոյ մարտակ մրցանակներ

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ ‖ LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ 18 ՍԷՆ-Մարգ փողոց, Բարիզ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1837ԻՆ

Ընկերական դրամագլուխ	4,000,000
Դաշնադրեալ հասոյթք իբր	4,000,000
Տարեկան մուրհակք	600,000
Վճարեալ վնասք	30,000,000

«Գրէֆտի Ֆոնսիէ տը Ֆռանսա Պանքան կ'ընդունի Լա Ռու�-Էնէն ի չարս այն ապահովագրական ընկերութեանց որք կրնան երաշխաւորել Գրէֆտի Ֆոնսիէին գրաւի տուած անչարժ կալուածներն։ Տարի ու կէսէ ի վեր, Պ. Ա. Գուրմուզի տստ կը ներկայացնէ յաչեալ ընկերութիւնն իրրեւ ընդհանուր գործակալ։ Գործերուն աւելի մեծ մշակում մը տալու համար յԱրեւելս, Պ. Ա. Գուրմուզի հետ, սա ընկերական անուամբ.

Ա. ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ ԵՒ ՇԵՀԻՐԼԵԱՆ

Ստորագրեալք յիշեալ ընկերութեան ի հայիւ կ'ստորագրեն տուներ, կարասիներ, ապրանքներ, չատ պատուաւոր պայմանեամբ։ Անոնք որք կ'ուզեն ուղղակի ապահովագրուիլ, 3% զեղչ ստանալու իրաւունք պիտի ունենան. բաց ասոնց, ստորագրեալք արտօնեալ են ունի յետ քննութեան անմիջապէս կարգադրելու պատահելիք վնասները։ Ա. ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ ԵՒ ՇԵՀԻՐԼԵԱՆ

Դիմել առ ընդհ. գործակալութիւնն, Զալաթիա, Իզմիրլի Օղլու խան, Թիւ 10, և Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, հին Զարմիէրին մօտ, Թիւ 50. առ Մարտիկ Եասյեան։

Ներկայացուցչք ի Յունաստան, Ա. Բանան և Ն. Գուրիս, Յաթէնք.
» Յեգիպտոս, Գ. Բ. Սմիրիոս, Յեգեքսանդրիա։

186

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻԷԿԻ

Զալաթիա Պէյօլուք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ժամանակներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս չրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական գրոշմով դրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

86

ՄԻԱԿ ՄԹԵՐ ՀՈՅ ԳԱԼՈՐԻՖԷՐՆԵՐՈՒ

ՌԻՖԹ ԿԷՊԻԼԶ ՎԻԵՆՆԱ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյշէմէ դաշտ, 32, Մահմուտիէ փողոց

ՎԱՌԱՐԱՆԻ ԵՒ ԾԽՆԵԼՈՑՔ

Նպարդուբեան առարկայք

ԹՈՂԱՆՈՑԻ ՁՈՒՆԷՆԵՐ

Կրակարանի վերարկեալ մանը առարկայք

ԹՈՂԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, մուլատոյ և թանգուս երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամէն տեսակ գործիք—Շինուածանիւթք

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅԻ

Տատանոցք-Կշռորդք-Յորենի կշռորդ

Ա.Ն.Գ.Լ.Ի.Կ.Ա.Ն Դ.Ա.Ն.Ա.Կ.Ն.Ե.Ր

ՅԱԽՃԱՊԱԿԻՔ, ԹԱՔՏՈՒԻՔ և Դ.

ՀԱՒԱՏԱՆՈՅ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

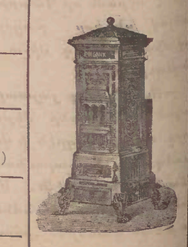

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 91